БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (большевик) ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 49 (7496)
1 МАРТ ЧОРШАНБА 1950 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Коммунистлар партияси бундан кейин ҳам совет халқининг моддий аҳволини тобора яхшилаш учун курашади. Коммунистлар партияси СССРнинг миллий даромадини янада кўпайтириш, ишчи ва хизматчиларнинг реал иш ҳақини ошириш учун, меҳнат унумини ошириш ва маҳсулотнинг таннархини камайтириш йўли блан, кенг исте'мол моллари нархини тобора камайтириш учун курашади.

(Бутун Иттифоқ Коммунист (большевик) лар партияси Марказий Комитетининг барча сайловчиларга Мурожаатидан).

Озиқ-овқат ва саноат молларининг давлат чакана нархларини яна ҳам камайтириш тўғрисида

СССР Министрлар Совети ва ВКП(б) Марказий Комитетининг қарори

1949 йилда саноат ва қишлоқ хўжалиги ишлабчиқариши соҳасида янги муваффақиятларга эришилганлиги, меҳнат унуми ортганлиги ва маҳсулотнинг таннархи камайганлиги муносабати блан, Совет Ҳукумати ва ВКП(б) Марказий Комитети кўп исте'мол қилинадиган озиқ-овқат ва саноат молларининг давлат чакана нархларини 1950 йилнинг 1 мартидан бошлаб яна—учинчи марта камайтириш мумкин деб топдилар.

СССР Министрлар Совети ва ВКП(б) Марказий Комитети давлат савдосида нарх-навонинг яна камайтирилиши натижасида аҳоли йилига камида 80 миллиард сўм фойда қилади деб ҳисоблайдилар.

Бундан ташқари, давлат савдосида нарх-навонинг камайиши орқасида колхоз бозори ва кооператив савдосида ҳам нарх-навонинг тахминан шу хилда камайиши туфайли аҳоли қўшимча равишда камида 30 миллиард сўм фойда қилади.

Демак, нарх-навонинг яна камайтирилиши натижасида аҳоли камида 110 миллиард сўм фойда қилади.

Шубҳа йўқки, нарх-навонинг яна камайтирилиши натижасида:

1) пулнинг харид қуввати яна анча ортади;

2) чет эл валюталари курсига нисбатан совет пулининг курси янада ортади;

3) ишчи ва хизматчиларнинг реал ишҳақи яна кўп даража ортади;

4) нарх-наво камайтирилиши блан пенсия ва стипендияларнинг миқдори ўзгармай қолиши орқасида, пенсия ва стипендия олучиларнинг аҳволи жиддий суратда яхшиланади;

5) деҳқонларнинг арзон саноат молларини сотиб олиш учун қиладиган харажатлари анча камайиши орқасида ва деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотларини тайёрлаш юзасидан давлат томонидан белгиланган нархларнинг ўзгармай қолиши орқасида, деҳқонларнинг даромадлари кўп даража ортади.

ССР Иттифоқи Министрлар Совети ва ВКП(б) Марказий Комитети **ҚАРОР ҚИЛАДИЛАР:**

1. Озиқ-овқат ва саноат молларининг давлат чакана нархлари 1950 йилнинг 1 мартидан бошлаб қуйидаги миқдорларда камайтирилсин:

НОН ВА БУЛКАЛАР

Жавдари буғдойдан пиширилган формали нон ҳамда жавдари буғдой ва кепакли буғдой унидан пиширилган ҳархил нав'ли нон	25,9 %
Сортли буғдой унидан пиширилган нон	30,0 %
Булкалар, тешиккулча, сушки, сухари ва сортли буғдой унидан пиширилган бошқа хил булкалар	30,0 %
Хамиртуруш	20,0 %

УН

Кепакли буғдой уни ва кепакли жавдари буғдой уни	25,0 %
Биринчи сорт ва а'ло сорт буғдой уни	30,0 %
Крупчатка буғдой уни	20,0 %
Буғдой унининг бошқа сортлари, шунингдек жўҳори, арпа уни ва бошқа хил унлар	25,0 %

КРУПА, ГУРУЧ ВА ДУККАКЛИ ДОНЛАР

Тариқ	14,8 %
Қора буғдой крупаси, бошқа хил крупалар, нўхот ва дуккакли донлар	20,0 %
Гуруч	12,0 %

МАКАРОН ОЗУҚАЛАРИ

Макарон	25,0 %
Увра	25,0 %

ОЗИҚ-ОВҚАТ КОНЦЕНТРАТЛАРИ

Нўхотли шўрва масаллиғи ва ёғли тариқ бўтқаси	15,2 %
Болалар овқати учун ишлатиладиган ун	14,5 %
Картошка крахмали	14,6 %
Толқон, геркулес, жўҳори оқшоғи, саго, қуруқ кисель, бошқа хил озиқ-овқат концентратлари	15,0 %

ДОН ВА ЕМ-ХАШАК

Жавдари буғдой, буғдой, арпа ва бошқа хил донлар	20,0 %
Сули	22,7 %
Кепак	22,0 %
Терт қилинган ем-хашак	25,0 %
Чигит кунжараси	25,0 %
Кунжара ва емнинг бошқа нав'лари	22,0 %
Пичан	25,0 %

ГЎШТ ВА ГЎШТ МАҲСУЛОТЛАРИ

Ўртача семиз ва семиз мол гўшти	24,0 %
Ўртачадан паст семизликдаги мол гўшти	30,0 %
Ўртача семиз ва семиз қўй гўшти	28,0 %
Ўртачадан паст семизликдаги қўй гўшти	35,0 %
Чўчқа гўшти	24,0 %
Парранда гўшти	24,0 %
Қуён гўшти	30,0 %
Ўртача семиз ва семиз гўштнинг бошқа нав'лари	24,0 %
Ўртачадан паст семизликдаги гўштнинг бошқа нав'лари	30,0 %
Калла-поча	24,0 %
Қази (колбаса)	24,0 %
Сосиска ва сарделька	30,0 %
Дудланган гўшт	27,0 %
Москва котлети	35,0 %
Гўштли овқатнинг бошқа турлари	25,0 %
Гўшт ва гўшт-ўсимлик консервалари	25,0 %

БАЛИҚ ВА БАЛИҚ МАҲСУЛОТЛАРИ

Совутилган ва музлатилган судак	10,2 %
Осетрина	10,0 %
Узоқ Шарқ лосослари, навагаси ва скумбрияси	30,0 %
Шимол навагаси	25,0 %
Сёмга ва тузли лосослар	20,0 %
Лосос, сиг ва осетринадан тайёрланган балиқ маҳсулотлари	30,0 %
Тинч океан сельди	30,0 %
Каспий, Олютор, Жупанов сельди ва бошқа хил сельдлар	10,1 %
Балиқ филеси	25,0 %
Оқ балиқ (вобла)	10,0 %
Қуритилган балиқ (бичок)	30,0 %
Тузланган тюлька	12,5 %
Қуритилган ва майда тюлька	25,0 %
Бошқа хил балиқлар	10,0 %
Қора икра	30,0 %
Қизил икра	25,0 %
Мойли болиқ консерваси	25,0 %
Ўз селига тайёрланган лосос консервалари, треска ва налим балиғининг жигари, треска ва камбала балиғининг мойда тайёрланган консервалари	35,0 %
Бошқа балиқ консервалари	30,0 %

МОЙ, ПИШЛОҚ ВА СУТ МАҲСУЛОТЛАРИ

Мол ёғи	30,0 %
Совет, швейцария, голландия пишлоғи, эритиб қуйилган пишлоқ ва бошқа хил пишлоқлар	20,0 %
Маҳаллий пишлоқ ва бринза	15,0 %
Қаймоғи олинмаган сут, қаймоқ, қатиқ ва кефир	10,0 %
Сметана, сузма, сирок ва сутдан тайёрланадиган бошқа хилдаги маҳсулотлар	20,0 %
Сут консервалари, сут порошоги	15,0 %
Мороженое	20,0 %
Ўсимлик мойи	10,0 %
Маргарин	35,0 %
Эритилган ва эритилмаган сариғ ёғ	18,0 %
Витаминлаштирилган медицина мойи	25,0 %
Майонез соуслари ва бошқалар	20,0 %

ТУХУМ ВА ТУХУМ ПОРОШОГИ

Тухум	15,0 %
Тухум порошоги	20,0 %

ҚАНД, КОНДИТЕР ВА БАҚҚОЛЛИК МОЛЛАРИ

Шакар	15,0 %
Чақмоқ-қанд	12,0 %
Қуйма монпансье ва қоғозсиз карамель	8,0 %
Какао маҳсулотлари қўшилмаган қоғозли карамель	11,0 %
Юмшоқ конфетлар, шоколад, мармелад, печенье ва пряник	20,0 %
Какао, пирожное ва торт	16,7 %
Бошқа хил кондитер моллари (вафли, кекс, рулет, шарқ ширинликлари, парҳез, шифо таомлари ва бошқалар)	18,0 %
Мураббо, қиём, повидло ва желе	25,0 %
Витаминлар	20,0 %
Майда туз ва ош тузи	40,0 %
Йирик туз	50,0 %
Соф чой	10,0 %
Чой, кофе ва какао ичимликлари	18,0 %

АРОҚ, ЛИКЁР ВА ВИНО

Арақ	16,7 %
Ликёр	25,0 %
Наливка, настойка ва ширин кремлар	18,0 %
Аччиқ настойка	20,0 %
Коньяк	25,0 %
Столовое винолар	35,0 %
Ўткир ва дессерт винолар (ўрта ҳисобда)	49,0 %
Совет шампань виноси	16,2 %
Цимлянск виноси	30,0 %
Мевадан тайёрланган винолар	20,0 %

ПИВО, МЕВА СУВЛАРИ ВА КВАС

Пиво	30,0 %
Соф шарватли ва сиропли ичимликлар	16,0 %
Нон кваси	22,0 %
Бошқа хил ичимликлар	20,0 %
Ичиладиган сода	21,0 %

МЕВАЛАР

Олма ва нок	20,0 %
Узум	25,0 %
Мандарин ва апельсин	15,0 %
Қуруқ мевалар ва ёнғоқ	20,0 %
Мева консервалари ва шинни	30,0 %
Қанд қўшилиб музлатилган шафтоли, ўрик, олхўри, қора маймунжон ва бошқалар	20,0 %
Қанд қўшилмай музлатилган бошқа хил мевалар	30,0 %

КАРТОШКА ВА САБЗАВОТ

Картошка	10,0 %
Карам	14,7 %
Сабзи	14,7 %
Лавлаги	10,0 %
Кўк нўхот	32,0 %
Бошқа хил сабзавотлар	10,0 %
Ачитилган карам	16,7 %
Тузланган, ачитилган ва сиркаланган бошқа сабзавотлар	15,0 %
Қуритилган картошка	11,1 %
Қуритилган карам	20,8 %
Қуритилган бошқа хил сабзавотлар	13,0 %
Консерва қилинган суюқ томат	32,0 %
Бақлажон икраси, сиркаланган бодринг ва сабзавотдан тайёрланган бошқа консервалар	20,0 %
Музлатилган кўк нўхот	35,7 %
Музлатилган бошқа хил сабзавотлар	30,0 %

ГАЗЛАМА

Ип газлама	15,0 %
Жунли ва ярим жунли камволь газлама	12,0 %
Жунли юпқа мовутлар	12,0 %
Ярим жунли юпқа мовут	22,0 %
Дағал жунли мовут	24,0 %
Ярим ипакли газлама ва сун'ий ипакдан тўқилган газлама	12,0 %
Зиғир толасидан тўқилган газлама	15,0 %

ТАЙЁР КИЙИМЛАР, ТРИКОТАЖ, БОШ КИЙИМЛАР

Жун газламадан тикилган пальто, костюм, хотинлар-қизлар кўйлаги ва бошқа тайёр кийим-кечаклар:

Камволь ва тоза жундан тўқилган юпқа мовутдан тикилган кийимлар	10,0 %
Ярим жунли юпқа мовутдан тикилган кийимлар	20,0 %
Дағал жунли газламадан тикилган кийимлар	22,0 %
Ярим жунли газлама ва сун'ий шойидан тикилган хотин-қизлар кўйлаги, блузкалар, ички кийим ва бошқа тайёр кийимлар	10,0 %
Ип газламадан тикилган пальто, костюм, хотин-қизлар кўйлаги, ички кийим ва бошқа тайёр кийимлар	13,0 %
Зиғир толасидан тўқилган газламадан тикилган хотин-қизлар кўйлаги, блузка, ички кийим ва бошқа тайёр кийимлар	14,0 %
Ип газлама, ярим шойи ва сун'ий ипакдан тикилган трикотаж буюмлар	10,0 %
Трикотаж қўлқоплар, текис суруппдан тикилган ёзлик қўлқоплар	30,0 %
Капрон толасидан тўқилган пайпоқлар	25,0 %
Ип газлама, шойи ва жундан тайёрланган пайпоқлар	15,0 %
Газламадан тикилган кепка, фуражка ва бошқа хил бош кийимлари	25,0 %
Жун газламадан эркаклар учун тикилган кепка	35,0 %
Мовут, пар ва жундан тайёрланган шляпа, беретка, қалпоқлар	10,0 %
Мўйнадан тайёрланган ёқалар ва шапкалар	10,0 %
Жун одеяллар	20,0 %
1-нчи разрядли ательеда якка тартибда кийим тикиб бериш учун олинадиган ҳақ	10,0 %
2-нчи разрядли ательеда ва ишхоналарда якка тартибда кийим тикиб бериш учун олинадиган ҳақ	15,0 %

ПОЙАФЗАЛ

Кўн пойафзал	15,0 %
Тўқима пойафзал ва тўқима кўн пойафзал	20,0 %
Булғори чарм ботинкалар — эркак ва хотин-қизларнинг қўнжсиз этиклари ва ботинкалари	25,0 %
Болалар кийдиган резина пойафзал	15,0 %
Эркак ва аёллар кийдиган резина пойафзал	10,0 %
Пийма	25,0 %

АТТОРЛИК ВА ЗАРГАРЛИК БУЮМЛАРИ

Ип газлама, жун газлама, сун'ий ипак ва ярим шойи газламалардан тўқилган атторлик буюмлари	20,0 %
Кўн ва кўн ўрнида ишлатиладиган материаллардан тайёрланган атторлик буюмлари	20,0 %
Металлдан ясалган атторлик буюмлари	15,0 %
Фабрикада тайёрланган гулли тўр, кашта ва тўр	12,0 %
Гулли тўр ва дарпардалар (доналаб)	30,0 %
Нийналар	20,0 %
Атир, одеколон ва нафис қутичалардаги «Камелия», «Магнолия», «Белая ночь», «Белая сирень» ва «Подарочний» атир ва одеколонлари	15,0 %
Бошқа хил упа-элик ва пардоз-андоз буюмлари	25,0 %
Ип ва ипдан ясалган буюмлар	20,0 %
Тортиб сотиладиган олтин ва кумуш буюмлар	10,0 %
Заргарлик буюмлари ва металлдан ясалган заргарлик буюмлари	15,0 %
Газламадан тўқилган белгилар	20,0 %

МАДАНИЙ МОЛЛАР ВА ЎЙИНЧОҚЛАР

Радиоприёмниклар	15,0 %
Репродукторлар, радиолампалар ва радиога керакли бошқа буюмлар	20,0 %
Фотоаппаратлар ва фотога керакли бошқа буюмлар	20,0 %
Театр дурбинлари	25,0 %
Патефонлар, уларнинг запас қисмлари, аккордеон ва баянлар	25,0 %
Гармоньлар	20,0 %
Патефон пластинкалари	16,7 %
Пианино	10,0 %
Ёзув қоғози	10,0 %
Дафтарлар, қоғоз ва картондан ясалган буюмлар	20,0 %
Чизмакашлик асбоблари	30,0 %
Ёзув машинкалари ва уларнинг запас қисмлари	22,0 %
Мактаб ва идора ёзув асбоблари (перо ва графит қаламлардан ташқари)	20,0 %
Автомат ручкалар	30,0 %
Резинадан ишланган ўйинчоқлар	10,0 %
Целлюлоиддан ишланган ўйинчоқлар	20,0 %

ИДИШЛАР

Чинни ва нафис чинни идишлар	20,0 %
Стаканлар ва шишадан ясалган бошқа тур сортли идишлар ва рўзғор идишлари	15,0 %
Биринчи эритмалардан қуйилган аллюминий идиш	15,0 %
Иккинчи эритмалардан қуйилган аллюминий идиш	30,0 %
Сирланган темир идиш ва рухланган темир идиш	15,0 %
Қора чўяндан қуйилган идиш	15,0 %
Сирланган чўяндан қуйилган идиш	10,0 %
Занглам айдиган пўлат ва мельхиордан қуйилган идиш	20,0 %
Латунь идишлар	15,0 %

ЎЙ-РЎЗҒОР БУЮМЛАРИ

Кир совун	40,0 %
Атир совун	50,0 %
Керосин	10,0 %
Тикув машиналари ва уларнинг запас қисмлари	20,0 %
Латунь самоварлар	20,0 %
Электр лампалар	11,0 %
Электр дазмоллар	25,0 %
Электр блан чанг тортучи асбоблар	20,0 %
Бошқа хил электр асбоблар	20,0 %
Мясорубка, керосинка, керогаз, примус ва уларнинг запас қисмлари	20,0 %
Зангламайдиган пўлатдан ясалган пичоқлар	30,0 %
Углеродли пўлатдан ясалган пичоқлар	12,0 %
Плиткада қиздириладиган дазмол ва ўтхонали дазмоллар	20,0 %
Арқон, каноп ва шнур	15,0 %
Эгар-жаблуқ	15,0 %
Металлдан ясалган никель кроватьлар	10,0 %
Металлдан ясалган бошқа хил кроватьлар	20,0 %
Қулфлар	25,0 %
Темир-терсак буюмлар	20,0 %
Клиёнка, дерматин, гранитоль, ледерин ва резина аралаштирилган газлама	10,0 %
Фабрикада ва қўлда тўқилган гилам ва полослар	20,0 %
Газлама ва қоғоздан ясалган абажурлар	25,0 %
Пардан ясалган буюмлар	15,0 %
Момиқ	20,0 %
Пластмас буюмлар	20,0 %

БИНОКОРЛИК МАТЕРИАЛЛАРИ

Мих	20,0 %
Цемент ва шифер	20,0 %
Толь, рубероид ва томга ёпиладиган бошқа хил материаллар	20,0 %
Дераза ойнаси	20,0 %
Спиртли лаклар, политура ва нафис бўёқлар	20,0 %
Лак ва бошқа хил бўёқлар	10,0 %
Гулли қоғоз	20,0 %

ВЕЛОСИПЕД, МОТОЦИКЛ, СОАТ, ТАМАКИ, ГУГУРТ ВА БОШҚА САНОАТ МОЛЛАРИ

Велосипедлар ва уларнинг запас қисмлари	20,0 %
ЙЖЕ — 350 типидаги мотоцикллар ва уларнинг запас қисмлари	20,0 %
Бошқа хил мотоцикллар ва уларнинг запас қисмлари	25,0 %
Ов милтиғи	12,0 %
Велопокришка, велокамера, футбол, баскетбол ва волейбол покришкалари ва камералари ҳамда теннис коптоклари	10,0 %
Ёғоч корпусли соатлар	11,0 %
Металл корпусли соатлар	28,6 %
Қўл, чўнтак соатлари ва бошқа хил соатлар	20,0 %
Ўйин карталари	20,0 %
Зажигалка тошлари	40,0 %
Папирос, сигарета, тамаки ва махорка	20,0 %
Гугурт	25,0 %

2. Ресторанлар, ошхоналар, чойхоналар ва умумий овқатланишнинг бошқа корхоналарида нарх-наволар юқоридагиларга мувофиқ равишда камайтирилсин.

СССР Министрлар Советининг Раиси И. СТАЛИН.

ВКП(б) Марказий Комитетининг секретари Г. МАЛЕНКОВ.

1950 йил, 28 февраль.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Сўмнинг курсини олтин ҳисобида юргизиш ва чет эл валюталарига нисбатан сўмнинг курсини ошириш тўғрисида

1947 йилнинг декабрь ойида СССРда ўтказилган пул ислоҳоти иккинчи жаҳон урушининг пул муомаласи соҳасидаги оқибатларини тугатди ва совет пулининг қимматини тиклади.

Пул ислоҳоти ўтказилиши блан бир вақтда карточка системасининг бекор қилинганлиги ва 1947—1950 йиллар мобайнида кенг исте'мол молларининг нархлари уч марта анча миқдорда камайтирилганлиги сўмнинг қимматини янада кўпроқ мустаҳкамлади, унинг харид қувватини оширди ва чет эл валюталарига нисбатан сўмнинг курсини кўтарди.

Айни вақтда ғарб мамлакатларида валюталарнинг қиммати тушиб кетди ва ҳозирги вақтда ҳам тушиб бормоқда. Бунинг натижасида Европа валюталари девальвация қилинди. Америка Қўшма Штатларида эса кенг исте'мол молларининг нархлари тобора ошаётганлиги ва шу асосда инфляциянинг давом этаётганлиги (Америка Қўшма Штатлари ҳукуматининг мас'ул вакиллари бу ҳолни кўп марта та'кидладилар) доллар харид қувватининг ғоят пасайишига сабаб бўлди.

Юқорида та'кидлаб кўрсатилган аҳвол натижасида сўмнинг харид қуввати унинг расмий курсидан ошиб кетди.

Шунга биноан, Совет Ҳукумати сўмнинг расмий курсини оширишни, сўмнинг курсини 1937 йил июль ойида белгиланганидек доллар асосида эмас, балки мустаҳкамроқ асосда, олтин асосида, сўмнинг олтин қимматига мувофиқ равишда ҳисоблашни зарур деб топди.

Шунга биноан, ССР Иттифоқи Министрлар Совети қарор қилди:

1. Сўмнинг курсини чет эл валюталарига нисбатан доллар ҳисобида белгилаш 1950 йил 1 мартдан бошлаб тўхтатилсин ва сўмнинг курси, сўмнинг олтин қимматига мувофиқ равишда, мустаҳкамроқ асосга, олтин асосига кўчириб ҳисоблансин.

2. Сўмнинг олтин қиммати 0,222168 грамм соф олтин миқдорида белгилансин.

3. 1950 йил 1 мартдан бошлаб СССР Давлат банкининг олтин сотиб олиши учун 1 грамм соф олтинга 4 сўм 45 тийин миқдорида баҳо белгилансин.

4. 1950 йил 1 мартдан бошлаб сўмнинг чет эл валюталарига нисбатан курси сўмнинг 2-нчи моддада кўрсатилган олтин қиматига асосланиб белгилансин, чунончи:

Американинг бир доллари мавжуд 5 сўм 30 тийин ўрнига 4 сўмга;

Бир фунт стерлинг мавжуд 14 сўм 84 тийин ўрнига 11 сўм 20 тийинга баравар қилинсин.

СССР Давлат банкига сўмнинг курсини бошқа чет эл валюталарига нисбатан шунга мувофиқ равишда ўзгартириш вазифаси топширилсин.

Чет эл валюталарининг олтин қиммати ёки уларнинг курслари бундан кейин ўзгарган тақдирда СССР Давлат банки ана шу ўзгаришларни назарда тутиб, сўмнинг чет эл валюталарига нисбатан курсини белгиласин.

ТОШКЕНТ-ЛЕНИН САЙЛОВ ОКРУГИ

Сайловчиларнинг бирдамлиги

Байрамдагидек безатилган тўқувчилар Саройида 27 февральда Тошкент шаҳар Ленин районидаги корхона, муассаса, жамоат ташкилотларининг 1000 кишидан ортиқ вакили сайловолди йиғилишига тўпланди.

Йиғилиш қатнашчилари ВКП(б) Марказий Комитетининг ўртоқ И. В. Сталин бошлиқ Сиёсий Бюро а'золарини зўр қувонч блан фахрий президиумга сайладилар.

Л. М. Каганович номидаги Тошкент паровоз — вагон ремонт заводининг коллективи номидан темирчилик цехининг бошлиғи К. Н. Матвеев сўз олади. У ўз сўзида завод коллективи бутун совет халқи блан бирга СССР Олий Совети депутатлигига умумхалқ номзоди қилиб меҳнаткашларнинг севикли йўлбошчиси ва устози Иосиф Виссарионович Сталинни кўрсатганлигини айтди. Ҳамма ўрнидан туриб, ўртоқ Сталин шарафига гулдурос қарсак чалади.

Сўнгра ўртоқ Матвеев улуғ Сталиннинг энг яқин сафдошларидан бири Лазарь Моисеевич Каганович Тошкент-Ленин сайлов округида СССР Олий Советининг Иттифоқ Совети депутатлигига овозга қўйилиш учун розилик берганлиги завод коллективини бениҳоя қувонтирганлигини айтади. Ўртоқ Матвеев завод коллективи номидан сайловчиларни коммунистлар блан партиясизлар блокининг муносиб номзоди ўртоқ Лазарь Моисеевич Каганович учун овоз беришга чақирди.

Ишончли вакил Н. Е. Толоченская партия ва давлатимизнинг атоқли арбоби ўртоқ Л. М. Кагановичнинг ҳаёт йўли ҳақида гапиради.

— Ўртоқ Кагановични, — деди у, — мамлакатимизнинг меҳнаткашлари Ленин-Сталин иши учун, меҳнаткашларнинг бахт-саодати учун, коммунизм тантанаси учун курашувчи саботли ва толмас ленинча большевик деб биладилар!

Тошкент — товарная депосининг донгдор машинисти В. Н. Немудров сўз олади. У депо коллективи Миллатлар Совети депутатлигига энг яхши темирйўлчилардан бири, тепловоз машинистининг ёрдамчиси Деҳқон Султоновни номзод қилиб кўрсатганлигини айтади. У ўртоқ Султоновни Ватанимизнинг оташин ватанпарвари, Ватан урушининг ботир жангчиси, урушдан кейинги бешйилликда фидокорона меҳнат қилаётган ишчи, халқ ишончига муносиб номзод деб та'рифлайди ва барча сайловчиларни унинг номзоди учун овоз беришга чақиради.

Ишончли вакил А. П. Глухов минбарга чиқади. У депутатликка номзод Деҳқон Султоновнинг таржимаи ҳолини сўзлаб, уни совет халқининг содиқ фарзанди, ўсаётган жамоатчи ходим, коммунизм қурувчи ёш авлоднинг шонли вакили, Ленин — Сталин партияси тарбиялаб етиштирган, коммунизм қурилишига беҳад содиқ бўлган ходим деб та'рифлайди.

Йиғилишда «Қизил тонг» фабрикасининг ишчиси Марҳамат Зуҳурхўжаева, Тошкент область пахта трестининг ходими А. Н. Герасин, Ўзбекистон К(б)П Ленин район комитетининг секретари Н. И. Епифанов ўртоқлар гапирдилар. Улар сайловчиларни коммунистлар блан партиясизлар сталинча блокининг номзодлари — атоқли совет давлат арбоби, ВКП(б) Марказий Комитети Сиёсий бюросининг а'зоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Лазарь Моисеевич Каганович ва донгдор темирйўлчи, тепловоз машинистининг ёрдамчиси, партиясиз большевик Деҳқон Султонов учун якдиллик блан овоз беришга чақирадилар.

Тошкент-Ленин сайлов округидан Миллатлар Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилган ўртоқ Деҳқон Султоновга сўз берилади. Йиғилиш қатнашчилари уни қаттиқ қарсак чалиб кутиб оладилар. Ўртоқ Султонов сайловчиларга билдирган зўр ишонч учун ташаккур изҳор қилиб, бу ишончни шараф блан оқлайман деб ва'да берди.

Йиғилиш қатнашчилари умумхалқ номзоди, совет халқининг улуғ йўлбошчиси ва устози Иосиф Виссарионович Сталинга баланд руҳ блан табрикнома қабул қилдилар.

ТОШКЕНТ-СТАЛИН САЙЛОВ ОКРУГИ

Большевиклар партиясининг содиқ фарзандлари учун овоз берамиз

27 февральда Ҳамза номидаги театрда Тошкент шаҳар Октябрь район сайловчиларининг кўп кишилик йиғилиши бўлди. Йиғилишни Ўзбекистон К(б)П Октябрь район комитетининг секретари ўртоқ Б. Эшонхўжаев қисқача кириш нутқи сўзлаб очди.

Фахрий президиумга ВКП(б) Марказий Комитетининг ўртоқ Сталин бошлиқ Сиёсий Бюроси баланд руҳ блан сайланди. Залда биринчи умумхалқ номзоди, ўзбек халқининг энг яхши дўсти улуғ Сталин шарафига узоқ қарсак чалинади.

Ишончли вакил ўқитувчи ўртоқ А. Абдулов минбарга чиқади.

— Округимизнинг сайловчилари, — деди ўртоқ Абдулов,—ўртоқ Сталиннинг Москва шаҳар Сталин сайлов округида СССР Олий Совети депутатлигига овозга қўйилиш учун розилик берганлиги ҳақидаги хушхабарни эшитиб бениҳоя хурсанд бўлдилар. Биз умумхалқ номзоди Иосиф Виссарионович Сталин учун овоз бериш шарафига муяссар бўлган москвали ўртоқларимиз блан бирга фахрланамиз, қувонамиз.

— Биз, — деди ўртоқ Абдулов, — устозимиз ва йўлбошчимиз ўртоқ Сталиннинг номини дилга жо қилиб 12 мартда сайлов қутилари ёнига борамиз ва коммунистлар блан партиясизлар сталинча блокининг номзодлари учун бирдамлик блан овоз берамиз!

Ўртоқ Абдулов Тошкент-Сталин сайлов округида Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилган Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Усмон Юсупов ҳақида батафсил гапиради. У, Ўзбекистон халқ хўжалигини ривожлантиришда ўртоқ Юсуповнинг катта хизмат қилганлигини та'рифлаб беради. Ўртоқ Абдулов барча сайловчиларни 12 мартда большевиклар партияси ва ўзбек халқининг содиқ фарзанди ўртоқ Усмон Юсупов номзоди учун овоз беришга чақиради.

Ишончли вакил, Йўллар министрлигига қарашли машинасозлик заводининг инженери ўртоқ М. Ҳамидов сўз олади. У Тошкент-Киров шаҳар сайлов округидан Миллатлар Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилган Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ М. Г. Чиковаининг ҳаёти ва фаолияти ҳақида гапиради.

Ўртоқ Ҳамидов сайловчиларни ленинчи-сталинчи комсомол тарбиялаб етиштирган, амалий ишда синалган большевик Михаил Герасимович Чиковани номзоди учун овоз беришга чақиради.

Йиғилишда сайловчилардан Ўзбекистон ССР халқ артисти З. Ҳидоятова, 1-нчи босмахона партия комитетининг секретари Т. Исҳоқов, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Ҳ. Исломов, болалар боқчасининг тарбиячиси К. Исмоилова ўртоқлар нутқ сўзладилар. Улар улуғ большевиклар партияси ҳақида, жонажон йўлбошчи, устозимиз ва дўстимиз ўртоқ Сталин ҳақида ҳаяжонланиб гапирдилар.

Йиғилишда Миллатлар Совети депутатлигига номзод ўртоқ М. Г. Чиковани нутқ сўзлади. У зўр ишонч кўрсатганликлари учун сайловчиларга ташаккур изҳор қилиб, бу ишончни оқлаш учун куч-қувватимни аямайман деб ва'да берди.

Йиғилиш қатнашчилари ғоят баланд руҳ блан ўртоқ Сталинга табрикнома қабул қилдилар. (ЎзТАГ).

Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг машҳур тўқувчиси, СССР Олий Совети депутатлигига номзоди кўрсатилган ўртоқ Е. Визгалова ўз сайловчилари блан учрашди. Суратда: Ўртоқ Е. Визгалова нутқ сўзламоқда.

И. Глауберзон фотоси.

Коммунистлар блан партиясизлар сталинча блокининг номзодлари

* * *

Амин Эрматович Ниёзов

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Ниёзов 1903 йили Фарғона области ҳозирги Охунбобоев районидаги Оқтепа қишлоғида ўрта деҳқон оиласида туғилди.

Ўртоқ Ниёзов дастлаб 1919 йилда Фарғона уезд озиқ-овқат комитетида ишлай бошлади. Шу йилиёқ у комсомол сафига кирди. Кўп ўтмай, Фарғона комсомоли уни шаҳар комитетининг секретари қилиб сайлади.

Ўртоқ Ниёзов 1920 йилдан 1930 йилгача совет органларида: Фавқулодда комиссиянинг а'зоси, уезд милициясининг ҳарбий комиссари, Фарғона область Давлат уруғлик фонди бўлимининг мудири, Қўқон шаҳар молия бўлимининг мудири, Фарғона шаҳаридаги тўқимачилик қурилиши бошлиғининг ўринбосари бўлиб ишлади.

Ўртоқ Ниёзов ер-сув ислоҳоти даврида Фарғона областида ислоҳот ўтказиш комиссиясининг мас'ул секретари бўлиб ишлади. Ўртоқ Ниёзов 1925 йилда ВКП(б)га а'зо бўлиб кирди.

Ўртоқ Ниёзов 1930 йилдан 1934 йилгача Москвада Сталин номидаги Бутун Иттифоқ саноат академиясида ўқиди. Академияни тугатгандан кейин Чирчиқстрой деривация каналида старший инженер бўлиб ва участка бошлиғининг ўринбосари бўлиб ишлади. 1939 йилда Ўзбекистон ССР Халқ Комиссарлари Совети ҳузуридаги Давлат қурилиш контрольлигининг бош контролёри, 1940 йилда Ўзбекистон ССР Молия министри қилиб тайинланди. 1946 йилда Ўзбекистон ССР Халқ Комиссарлари Совети раисининг ўринбосари бўлиб ишлади.

Ўртоқ Ниёзов 1947 йилда Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати қилиб сайланди. 1947 йилда Ўзбекистон ССР иккинчи чақириқ Олий Советининг биринчи сессиясида ўртоқ Ниёзов Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси қилиб сайланди.

Ўртоқ Ниёзов Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети Бюросининг а'зосидир.

1949 йили ўртоқ Ниёзов СССР Олий Советининг депутати қилиб сайланди.

Ўртоқ Ниёзов Ленин ордени блан, икки марта Меҳнат Қизил Байроқ ордени блан, икки марта Қизил Юлдуз ордени ва медаль блан мукофотланган.

Ўртоқ Амин Эрматович Ниёзов 565-нчи сонли Наманган қишлоқ сайлов округидан Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

★

Республикамизнинг президенти ўртоқ Ниёзов омма блан маҳкам алоқада бўлиб, меҳнаткашларнинг талабларига катта э'тибор беради. У, тез-тез сайловчилар блан учрашиб туради ва уларнинг орзу, истакларини ўрганади. Ўртоқ Ниёзов депутат— халқ хизматкори деган шарафли номни катта ишонч блан оқлаб келмоқда. Шу сабабли ҳам Наманган қишлоқ сайлов округининг меҳнаткашлари унга катта ишонч билдириб, СССР Олий Совети депутатлигига яна номзод қилиб кўрсатдилар.

ПРЕЗИДЕНТИМИЗ

Наманган область, Янгиқўрғон район, Айқирон қишлоқ советидаги Сталин номли колхознинг а'золари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Аминжон Эрматович Ниёзовни СССР Олий Советининг Иттифоқ Совети депутатлигига якдиллик блан номзод қилиб кўрсатдилар.

565-нчи Наманган қишлоқ сайлов округига қарашли Норин, Учқўрғон ва Уйчи районларининг меҳнаткашлари ва округ территориясида яшовчи барча сайловчилар ўртоқ А. Э. Ниёзов номзодини бирдамлик блан қувватладилар.

Округимиздаги ишчилар, колхозчилар, тракторчилар, совет зиёлилари ўртоқ А. Э. Ниёзовни яхши танийдилар.

Ўртоқ Ниёзов Фарғона водисида ер ислоҳотини ўтказишда, халқ қурилишларида, Ўзбекистонда молия ташкилотлари ишини мустаҳкамлашда айниқса анча иш қилди.

1946 йилда Ўзбекистон ССР Халқ Комиссарлари Совети Раисининг ўринбосари бўлиб ишлаган ўртоқ Ниёзов 1947 йилда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси қилиб сайланди.

Сайловчилар ўртоқ Ниёзовнинг большевиклар партияси сафида чиниққан, ўз ҳаётини халқимизнинг бахт-саодати учун курашга бағишлаган киши эканлигини яхши биладилар. Шунинг учун ҳам сайловчилар умумхалқ байрами куни 12 мартда бир кишидек бўлиб сайлов қутилари ёнига борадилар ва коммунистлар блан партиясизлар сталинча блокининг муносиб номзоди ўртоқ А. Э. Ниёзов учун якдиллик блан овоз берадилар.

Н. МУРОДОВ.

565-нчи Наманган қишлоқ сайлов округи сайловчиларининг ишончли вакили.

Иван Ефимович Петров

Совет Иттифоқи Қаҳрамони, армия генерали Иван Ефимович Петров—Совет Армиясининг атоқли ҳарбий саркардаларидан биридир.

Иван Ефимович Петров 1896 йилда Брянск областининг Трубачёв шаҳрида туғилди. У, 1916 йилда ҳарбий хизматга кирди. Улуғ Октябрь социалистик революцияси бошланганда у, прапорщик эди.

Ўртоқ Петров Қизил Армия тузилган кунлардаёқ унинг сафига кирди. У, 1918 йилнинг апрелида большевиклар партиясига қабул қилинди. Ўша вақтдан бошлаб унинг ҳаёти Совет Қуролли Кучларининг шонли тарихи блан маҳкам боғланди.

Ўртоқ Петров 1922 йилда контрреволюцион босмачиларга қарши курашувчи қўшинлар составида Ўрта Осиёга келди.

Гражданлар уруши тугагандан кейин ўртоқ Петров Олий Академия курсларида ўқиди ва уларни тамомлагандан кейин Ўрта Осиё ҳарбий округи қисмларида хизмат қилди.

Ўртоқ Петров В. И. Ленин номидаги Тошкент пиёда аскарлар мактабининг бошлиғи бўлиб ишлади ва ўзининг бутун кучини Совет Армиясининг қўмондон кадрларини тайёрлаш каби муҳим давлат ишига сарф этди.

Ўртоқ Петров Улуғ Ватан урушининг биринчи кунлариданоқ ҳаракатдаги армияда хизмат қилди.

Генерал Петровнинг номи Улуғ Ватан урушининг шонли саҳифалари блан боғлангандир.

Ўртоқ Петров қаҳрамон Одесса ва Севастополь шаҳарларини мудофаа қилган қуруқликдаги кучларга бошчилик қилди. Кавказ мудофааси, совет қўшинларининг Кубаньдаги ҳужуми, Карпатдаги жанглар — ўртоқ Петровнинг кейинги босиб ўтган жанговар йўлларидир.

Совет ҳукумати ўртоқ Петровнинг социалистик Ватан олдидаги хизматларига юксак баҳо берди. Жангларда кўрсатган жасорати ва мардлиги, олий саркардалик сан'ати учун ўртоқ Петров Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди, уч марта Ленин ордени блан, тўрт марта Қизил Байроқ ордени блан, 1 даражали Суворов ордени блан, 1 даражали Кутузов ордени блан, Қизил Юлдуз ордени ва саккизта медаль блан мукофотланган. Ўртоқ Петров Чехословакия республикасининг иккита ордени блан, Венгрия республикасининг иккита ордени блан, Польша республикасининг иккита ордени ва иккита медали блан ҳам мукофотланган.

Ўртоқ Петров СССР иккинчи чақириқ Олий Советининг ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати қилиб сайланган. У, Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети Бюросининг а'зосидир.

Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллиги муносабати блан ўртоқ Петров Ленин ордени блан тўртинчи марта мукофотланди.

Иван Ефимович Петров 569-нчи сонли Сурхондар'ё сайлов округидан Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

Халқимизнинг асл фарзандлари

ТЕРМИЗ, («Қизил Ўзбекистон» мухбиридан). Шаҳар маданият уйининг катта клубига мингга яқин сайловчилар тўпланди. Бу ерда СССР Олий Совети депутатлигига номзоди кўрсатилган И. Е. Петров ва М. Р. Набиев ўртоқлар ўз сайловчилари блан учрашдилар.

Йиғилиш қатнашчилари ВКП(б) Марказий Комитетининг ўртоқ Сталин бошлиқ Сиёсий Бюро а'золарини узоқ давом этган гулдурос қарсаклар остида фахрий президиумга сайладилар.

Йиғилишда шаҳар касалхонасининг бош врачи Секретарова, Термиз темир йўли станцияси паровоз депосининг слесари Грязнов, ветеринар врач Акопиян, Сурхондар'ё область партия комитетининг секретари Жўрабоев ўртоқлар сўзга чиқдилар.

— Биз,—дейди темирйўлчи ўртоқ Грязнов,—армия генерали И. Е. Петровни бундан илгари ҳам СССР Олий Советига депутат қилиб сайлаган эдик.

Совет Армиясининг жангларда синалган генералларидан бири, оташин большевик И. Е. Петров бизнинг ишончимизни шараф блан оқлади. 1950 йил 12 март куни Совет Иттифоқи Қаҳрамони ўртоқ Петров ва республикада хизмат кўрсатган агроном ўртоқ Набиев номзоди учун якдиллик блан овоз берамиз.

Йиғилишда СССР Олий Совети депутатлигига номзоди кўрсатилган армия генерали Иван Ефимович Петров ва Жарқўрғон район қишлоқ хўжалик бўлимининг бош агрономи Малик Расулевич Набиев ўртоқлар сўзга чиқиб, ўзларига билдирилган юксак ишонч учун сайловчиларга самимий ташаккур изҳор қилдилар.

Йиғилиш қатнашчилари умумхалқ байрами 12 мартда коммунистлар блан партиясизлар сталинча блокининг номзодлари учун якдиллик блан овоз беражакларини айтдилар. Улар, бу блан Ватанимиз учун, коммунизмнинг ғалабаси учун, большевиклар партияси ва улуғ Сталин учун овоз берган бўламиз, дедилар.

Йиғилишда халқлар доҳийси улуғ Сталинга баланд руҳ блан табрик хати қабул қилинди.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Кадрларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялашга катта э'тибор берайлик

САМАРҚАНД ШАҲАР ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИДА

Самарқанд шаҳар партия ташкилотининг XI конференцияси шаҳар партия комитети иши тўғрисидаги ҳисобот докладини чуқур муҳокама қилиб, ишдаги жиддий камчиликларни большевикча танқид ва ўз-ўзини танқид остида очиб ташлади.

Докладчи ўртоқ Кузнецов саноат корхоналарига партия раҳбарлиги кучайтирилганлиги, социалистик мусобақа кенг қулоч ёзганлиги туфайли бешйилликнинг тўртинчи йили плани 103,5 процент бажарилганлигини айтди. «Кинап» заводи, «Ҳужум» пиллакашлик фабрикаси, чой қадоқлаш фабрикаси ва бошқа илғор корхоналар йиллик планни муддатидан илгари ошириб бажардилар, маҳсулотнинг сифатини яхшиладилар ва кўп миқдорда жамғарма тўпладилар.

Лекин шаҳар партия комитети ва унинг саноат бўлими (мудири ўртоқ Зарипов) ишларида айрим корхоналарнинг ишлари блан чуқур танишмаслик, юзакичилик ҳоллари ҳукм сурмоқда. Корхона партия ташкилотларини, айниқса цех ва бўлим партия ташкилотларини мустаҳкамлашга, коммунистларни ишлабчиқаришнинг муҳим участкаларига тўғри жойлаштиришга, барча коммунистларнинг авангардлигини та'минлашга етарлик э'тибор қилинмайди.

Шаҳар партия комитети саноат корхоналарининг иши юзасидан кўпгина қарорлар қабул қилди, лекин унинг ижроси учун етарли даражада кураш олиб бормади. Чунончи, ғишт заводларининг ишини яхшилаш ҳақида қабул қилинган учта қарор бажарилмай қолди.

«Красный двигатель» заводи партия бюросининг секретари ўртоқ Мирошниченко, темир йўл узел партия комитетининг секретари ўртоқ Болотин, Боғишамол район партия комитетининг секретари ўртоқ Ёрмуҳамедов ва бошқалар ўз сўзларида саноат корхоналари ва улардаги партия ташкилотларининг ишларида юз берган камчиликлар ҳақида бирқанча мисоллар келтирдилар.

Конференция вакиллари кадрларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш, партия ўқувини тубдан яхшилаш масалаларига катта э'тибор қилдилар. Самарқандда кечки марксизм-ленинизм университети, партия мактаблари ва кўплаб тўгараклар бўлишига қарамай, кўпгина раҳбар ходимлар, айниқса хўжалик кадрлари ўз малакаларини оширишга ҳаракат қилмайдилар, ҳечқаерда ўқимайдилар. Область сув хўжалиги идорасининг бошлиғи Дадасянц, область ипакчилик трестининг бошлиғи Качаров ва область ижроия комитетининг мас'ул секретари Ўрмонов ўртоқлар шулар жумласидандир.

Самарқанд республикамизнинг иккинчи маданий марказидир. Бу ерда 5 та олий ўқув юрти, бирнеча илмий-текшириш институти ва техникумлар жойлашган. Шунинг учун ҳам конференция шаҳар партия комитетининг олий ва ўрта мактабларга, илмий-текшириш муассасаларига қандай раҳбарлик қилаётганлиги, студентлар ва илмий ходимлар ўртасида ғоявий-сиёсий тарбия ишларининг қандай қўйилганлиги масалаларига катта э'тибор қилди.

Ўзбекистон давлат университетида ўқитиш ва сиёсий тарбия ишлари қониқарсиз олиб борилаётир. Худди шунингдек, медицина институтида ҳам ўқитиш ишларининг юксак сифати, ғоявийлиги учун етарли курашилмаётир. Конференция делегатларидан Захаров, Саидов ва Алишев ўртоқлар олий ўқув юртларининг ишларидаги камчиликларга тўхталиб ўтдилар.

Ба'зибир илмий ходимлар мамлакатимизнинг халқ хўжалиги учун аҳамияти бўлмаган иккинчи даражали масалалар блан шуғулланмоқдалар. Масалан, қишлоқ хўжалик институтининг профессори Баданин анча вақтдан бери тустовуқларнинг ошқозонида бўладиган чувалчанглар ҳақида «илмий иш» олиб бориш блан машғул бўлиб келган.

Шаҳар партия ташкилотининг ишидаги энг катта камчиликлардан бири — большевикча танқид ва ўз-ўзини танқиднинг етарли эмаслигидир. Совет ва хўжалик органларининг айрим тармоқларида танқидни бўғиш, танқид қилганларни қувғин остига олиш ҳоллари давом этмоқда. Область соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири ўртоқ Фарҳодий ўзини ва қариндош-уруғини танқид қилган кишиларни қувғин остига олиб, уларни ишдан бўшатган. Шаҳар партия комитети бу воқиадан хабардор бўлса ҳам, бу кишига нисбатан ҳечқандай чора кўрмаган. Ҳатто шаҳар партия комитетининг секретари Кузнецов ва шаҳар советининг раиси Дўстов ўртоқларнинг ўзлари ҳам танқидни бўғишга ҳаракат қилганлар.

Конференция вакиллари савдо ташкилотларининг ишларидаги жиддий камчиликларга тўхталиб ўтдилар. Саноат моллари блан савдо қилувчи шаҳар идорасининг директори ўртоқ Лизиннинг ишларидаги камчиликларга оид материаллар анча вақтдан бери текширилмасдан ётади.

Конференцияда ВКП(б) Марказий Комитетининг Ўзбекистондаги вакили ўртоқ С. Д. Игнатьев нутқ сўзлади.

Партия конференцияси шаҳар партия комитетининг ҳисобот даврида қилган ишини қаноатланарли деб топди ва шаҳар партия ташкилотининг бундан кейинги муҳим вазифаларини кўрсатиб берувчи қарор қабул этди.

Конференция халқлар доҳийси улуғ Сталинга табрикнома қабул қилди.

Самарқанд шаҳар партия комитетининг I пленуми шаҳар комитетининг секретарьлари ва бюро а'золарини сайлади. Шаҳар партия комитетининг секретарьлари қилиб Н. К. Кузнецов, М. Абдулқосимов ва А. Мирмуҳамедов ўртоқлар сайландилар.

Ғ. АШУРОВ.

АГИТБРИГАДАЛАР

АНДИЖОН. («Қизил Ўзбекистон» мухбиридан). Хўжаобод район партия комитети Ёз'ёвон чўлида ишлаётган чорвадорлар ўртасида агитация ишларини олиб бориш учун 5 та агитбригада тузди. Бу агитбригадаларда сиёсий ва бадиий адабиётлар, СССР Олий Совети сайловларига бағишланган плакат ва китоблар бор. Агитаторлар шу кунларда яйловларда ишлаётган 500 кишидан кўпроқ чорвадорлар ўртасида оммавий агитация ишларини олиб бормоқдалар.

Кўклам экинига тайёргарликни СССР Олий Советига сайловлар кунигача тамомлайлик

Қорақалпоғистон АССР, Чимбой районидаги 1-нчи МТС нинг Минглимурот Худойберганов бошлиқ ремонтчилар бригадаси СССР Олий Советига сайловлар шарафига тракторлар ремонтини тамомлади. Суратда: М. Худойберганов (ўнгда) ремонтдан чиққан тракторни кўздан кечирмоқда.

В. Лейн фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Фарғона пахтакорларининг районлараро кенгаши

ФАРҒОНА, (ЎзТАГ). Фарғона область пахтакорларининг районлараро кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда район партия комитетларининг секретарьлари, район ижроия комитетларининг раислари, МТС директорлари, колхоз раислари ва бригада бошлиқлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари қатнашдилар.

Ўзбекистон К(б)П Фарғона область комитетининг секретари ўртоқ Камолов чигит экинига тайёргарликнинг бориши ҳақида доклад қилди. У, область колхозларида кўклам ишлари кечикаётганлигини уқдириб ўтди. Ўртоқ Камолов колхозларда ишчи кучлардан ва моддий имкониятлардан яхши фойдаланилмаётганлиги ҳақида мисоллар келтириб, кенгаш қатнашчилари олдига СССР Олий Совети сайловлари кунигача ҳамма тайёргарлик ишларини тўла тамомлаш вазифасини қўйди.

Кенгашда Охунбобоев районидаги Сталин номли колхознинг раиси Умаров, Водил районидаги «Октябрь» колхозининг раиси Қодиров, Тошлоқ районидаги Ленин номли колхознинг раиси Эргашев, Охунбобоев район партия комитетининг секретари Ҳошимов, Қува район ижроия комитетининг раиси Исроилов ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқиб, кўкламга тайёргарлик ишлари қандай бораётганлиги тўғрисида гапирдилар.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ А. Абдураҳмонов катта нутқ сўзлади.

Кенгаш қатнашчилари кўкламга тайёргарлик ишларини 12 мартгача тамомлаш ва колхозларда тайёргарлик ишлари қандай бораётганлигини яқин кунларда ўзаро текшириб чиқиш зарурлиги ҳақида қарор қабул қилдилар.

Кўклам дала ишлари кучайтирилди

НАМАНГАН, (ЎзТАГ). Фарғона водисининг шимолий қисмида иссиқ кунлар бошланганлиги дала ишларини кучайтириб юборишга имконият туғдирди.

26 февральда Ботиров ва Аҳмедов ўртоқлар бошлиқ трактор бригадалари Тўрақўрғон районидаги Калинин номли ва «Зарбдор» колхозларида кузда шудгор қилинган ерларни бороналашга киришдилар. Тракторчилар СССР Олий Советига сайловлар кунини муносиб кутиб олиш учун ўзаро мусобақа боғлашиб, учта «Универсал» трактор блан ҳар куни 45 гектар ерни борона қилмоқдалар.

27 февральда Косон районида ҳам тракторлар далага чиқди. Ўртоқ Дадажонов бошлиқ трактор бригадасининг тракторчилари Сталин номли колхозда шудгорларни борона қилмоқдала. Тракторчи ўртоқ Эгамбердиев «Большевик» колхозида бу йил чигит экиш учун бузиладиган бедапояларни ҳайдашга киришди.

Ер хайдаш бошланди

БУХОРО, (ЎзТАГ). Бухоро районидаги 2-нчи МТСнинг ўртоқ Раҳимов бошлиқ трактор бригадаси чигит экиладиган ерларни ҳайдашга киришди. Тракторчи Камол Оллақулов «Янги турмуш» колхозида НАТИ трактори блан бир кунда 10 гектар ер ҳайдади. Бу колхознинг икки бригадаси от плуглари блан ер ҳайдашни бошлади.

Сталин номли, Фрунзе номли, «Йўлбошчи» ва «Маориф» колхозларида ҳам чигит экиладиган ерларни ҳайдаш кучайтириб юборилди.

Бухоро районида икки мингга яқин колхозчи кузда шудгор қилинган ерларни текисламоқда. Чигит экиладиган 500 гектардан ортиқ ер текислаб чиқилди.

Колхозларда ҳисобот-сайлов йиғилишлари ўтказишга жиддий э'тибор берилсин

Ҳисобот-сайлов йиғилишлари колхозларнинг ҳаётида муҳим воқиадир.

Республикамиздаги кўпгина колхозлар йиллик ҳисоботларини тузиб, ўз даромадларини тақсимламоқдалар, ҳисобот-сайлов йиғилишларини ўтказмоқдалар.

Партия ва совет органлари, даставвал, қишлоқ хўжалик органлари ҳисобот-сайлов йиғилишларига тайёргарлик кўришда ва уларни ўтказишда колхозларга ҳартарафлама ёрдам беришлари лозим. Улар ҳарбир колхознинг иш якунлари блан батафсил танишиб, ўтган хўжалик йилидаги хато ва камчиликларни аниқлашлари, 1950 йилдаги вазифаларни муваффақиятли бажариш чораларини кўришлари керак.

Кўпгина колхозларда қишлоқ хўжалик йили муваффақиятли тугалланди. Пастдарғом районидаги Карл Маркс номли колхоз 29 январьда ўтган йилги ишларига якун ясади. Колхоз 1949 йилда пахта тайёрлаш планини 134,6 процент бажариб, ҳар гектар ердан давлатга пландаги 26 центнер ўрнига 35,1 центнердан пахта топширди.

Аммо бирқанча колхозларда бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишлари бу муҳим хўжалик-сиёсий ишда партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари томонидан жиддий хатоларга йўл қўйилаётганлигини ҳам кўрсатади.

Ғузор район, Пачкамар қишлоқ советидаги Молотов номли колхозда ўтган йили ишлабчиқариш плани бажарилмади, қишлоқ хўжалик экинларидан кам ҳосил олинди, жамоат мулкини талон-торож қилиш ҳолларига йўл қўйилди, тафтиш комиссияси қониқарли ишламади. Лекин колхоз правлениесининг ишида ана шундай жиддий камчиликлар бўлишига қарамай, ҳисобот-сайлов йиғилиши юзаки ўтказилган. Ҳисобот доклади колхоз ҳисобчиси томонидан йиллик ҳисоб жадвалини ўқиб беришдан иборат бўлган. Тафтиш комиссияси ҳисобот бермаган, комиссия раиси ҳатто мажлисга ҳам келмаган. Район ижроия комитетининг вакили—«Заготскот» бўлимининг мудири ўртоқ Пурматов йиллик ҳисоботни олдиндан кўриб чиқиш, колхознинг фаолиятини таҳлил қилиш, даромад тақсимотининг тўғрилигини текшириш уёқда турсин, ҳатто йиғилишда барча колхозчиларнинг иштирок қилишини ҳам та'минлайолмаган. Йиғилишда колхозчиларнинг атиги 41 проценти қатнашган.

Жомбой районидаги 67 колхоздан фақат 21 тасида йиллик ҳисобот тузилиб бўлган. 8 колхозда ҳисобот-сайлов йиғилиши ўтказилган. Район қишлоқ хўжалик бўлими йиллик ҳисоботларни тузишда колхозларга тегишли ёрдам бермаётир. Жомбой районида ҳисобот-сайлов йиғилишларига аҳамият берилмаётганлигини шу нарса ҳам яққол кўрсатадики, Жомбой район партия комитети ҳисобот-сайлов йиғилишидан бирнеча кун илгари Галакапа қишлоқ советидаги «Қизил Ўзбекистон» ва Ҳолвойи қишлоқ советидаги «Қувват» колхозларининг раисларини ишдан бўшатган. Ҳолбуки, колхоз раисларининг умумий йиғилишда ҳисобот беришини талаб қилиб, уларнинг ишини йиғилишда қаттиқ танқид қилиш керак эди, бу, янги раҳбарлар учун сабоқ бўлур эди.

МТС директорлари ва старший агрономлари ҳисобот-сайлов йиғилишларида колхозлар блан тузилган шартномаларнинг бажарилиши ҳақида кўпинча ҳисобот бермайдилар.

Ҳисобот-сайлов йиғилишларида барча колхозчиларнинг иштирок қилишини та'минлаш чораларини кўриш керак. Аммо ба'зи жойларда бунга риоя қилинмаётир. Чуст район, Шоёнбоймоқ қишлоқ советидаги Молотов номли колхозда ҳисобот-сайлов йиғилиши 28 январь кеч 8 га белгиланган. Йиғилишда иштирок қилиши лозим бўлган район партия комитетининг секретари ўртоқ Икромов йиғилишга кеч соат 10 да келган. Ҳамма колхозчилар йиғилмаганлиги сабабли, ўша куни мажлис бўлмай қолган. Чиноз районидаги «Ленин йўли» колхозида 240 а'зодан ҳисобот-сайлов йиғилишида 75 киши, шу райондаги Сталин номли колхозда 459 а'зодан 170 киши қатнашган. Колхоз демократиясининг бу хилда бузилиши асло йўл қўйиб бўлмайдиган ҳолдир.

Ҳисобот-сайлов йиғилишлари ўтказилган вақтда қишлоқ хўжалик артели Устави талабларига қаттиқ риоя қилиш— партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг энг муҳим вазифасидир.

Кўпчилик колхозларда йиллик ҳисоботлар тузилди. Аммо ҳисобот-сайлов йиғилишлари колхозларнинг фақат 35 процентида ўтказилган. Бу иш яқин кунларда тамомланиши лозим. Ҳисобот-сайлов йиғилишлари жиддий хўжалик-сиёсий тадбир бўлиб, колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатидан янада мустаҳкамлашга, 1950 йилдаги катта вазифаларни бажариш учун курашда колхозчиларнинг активлигини оширишга қаратилгандир. Партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари ана шуни яхши тушуниб олиб, ҳисобот-сайлов йиғилишларини уюшқоқлик блан юқори савияда ўтказишни та'минлашлари керак.

А. ЛАЛАЯН.

БАҲОРИ ДОН ЭКИШ ИЛҒОРЛАРИ

ТЕРМИЗ. Сурхондар'ё областида кўклам ишлари кенг қизиб кетди. Термиз районидаги Ленин номли, «Чорвадор», Ворошилов номли ва бошқа илғор колхозларда буғдой ҳамда арпа экиш плани муддатидан илгари бажарилди.

Оқтош тоғ этакларидаги ерларга ҳам трактор ва сеялкалар чиқарилди. Тоғлик ерлардаги колхозларда дон экиш ишларини СССР Олий Совети сайловлари кунигача тамомлаш учун социалистик мусобақа кенг қизиб кетди. «Гулистон» колхозида ўртоқ Мирзаев бошлиқ бригаданинг а'золари 200 гектарга яқин ерга буғдой экиб, топшириқни анча ошириб бажардилар.

АГИТАТОР ВА ПРОПАГАНДИСТЛАРГА ЁРДАМ

СССР — кўп миллатли совет социалистик давлатидир

Кўп миллатли совет давлатидаги барча халқлар ажойиб тарихий кунни—СССР Олий Советига бўладиган сайловлар кунини зўр уюшқоқлик блан кутиб олиш учун тайёрланмоқдалар.

СССР дун'ёда энг кўп миллатли социалистик давлатдир. Унинг составига юзларча миллат, миллий гуруҳ ва халқлар киради. Бу давлат большевиклар партияси ва унинг улуғ асосчилари, доҳийлари ва устозлари—Ленин блан Сталин томонидан Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси натижасида ташкил этилди. Бу давлат пролетар интернационализми ва халқлар дўстлиги байроғини юксак кўтарган марксизм-ленинизмнинг қудратли ғояси ва енгилмас байроғи остида ўсди, мустаҳкамланди. СССР—барча халқларнинг, барча меҳнаткашларнинг илғор кишилари асрлар давомида орзу қилган ғояларни ўзида акс эттирган қудратли давлатдир.

Ватанимиздаги озод, тенг ҳуқуқли, совет, социалистик миллатларнинг давлати бўлган СССР халқлар тенг ҳуқуқлиги ва дўстлиги мафкураси энг илғор ва ҳаётчан мафкура эканлигини яққол исботлайди. Иккинчи жаҳон уруши ва СССР нинг ҳозирги пайтда жаҳон миқ'ёсида тутган ўрни, унинг обрўси ва та'сири кўп миллатли совет давлатининг ғоят мустаҳкам ва яшашга энг қобил давлат эканлигини бутун дун'ёга намойиш қилиб кўрсатди.

☆ ☆ ☆

Улуғ Октябрь социалистик революцияси капиталистлар ва помешчиклар ҳокимиятини ағдариб, пролетариат диктатурасини ўрнатиб, жамиятни революцион тарзда қайта қуришда халқ оммасининг етакчи (гегемон) кучи бўлган пролетариатнинг сиёсий ҳокимиятини барпо этди. Бу диктатура ижтимоий ва давлат ҳаётининг барча соҳаларида турган программавий вазифаларни, шу жумладан кўп миллатли социалистик давлат қуриш вазифасининг бажарилишини та'минлади.

СССР да ғоят мураккаб масалалардан бири—миллий масала тўла-тўкис ҳал этилди. Кўп миллатли Совет Социалистик Республикалар Иттифоқининг тузилиши бу масалани марксча-ленинча ҳал этишнинг ажойиб намунасидир.

Ленин ва Сталин Октябрь революциясидан анчагина олдиноқ доҳиёна асарларида миллий масалани ҳал этишнинг марксистик назариясини ва большевистик программасини ишлаб чиққан эдилар. «ВКП(б) тарихи қисқа курси»да айтилганидек, биринчи жаҳон уруши арафасида «Фақат большевикларнинггина миллий масалада марксистик программаси бор эди; бу программа ўртоқ Сталиннинг «Марксизм ва миллий масала» деган мақоласида ҳамда Лениннинг «Миллатларнинг ўз тақдирини ўзлари белгилаш ҳуқуқи ҳақида» ва «Миллий масала ҳақидаги танқидий мулоҳазалар» деган мақолаларида баён қилинган эди».

Ленин ва Сталин миллий масала социалистик революция ва пролетариат диктатураси тўғрисидаги умумий масаланинг бир қисми эканлигини, унинг ҳал этилиши мазкур масалаларнинг ҳал этилишига боғлиқлигини исботлаб бердилар. Ўртоқ Сталин «Ленинизм асослари тўғрисида» деган асарида, ленинизм миллий масала фақат пролетар революцияси блан боғлиқ ҳолда ва унинг заминидагина ҳал этилиши мумкинлигини исботлаганлигини, биринчи жаҳон уруши ва Октябрь революцияси буни яққол тасдиқлаганлигини та'кидлаб ўтган эди.

Дарҳақиқат, Октябрь революцияси «халқлар қамоқхонаси»ни, я'ни чоризмни ва рус буржуазиясини ағдариб, Россия тупроғидаги барча халқларнинг озодлиги, тенглиги ва биродарлигини э'лон қилди, миллий масалани ленинча-сталинча миллий сиёсат асосида чинакамига ҳал этишни та'минлади.

Большевиклар партияси программасининг миллий масалани ҳал этишдаги асосий принципи миллатларнинг ҳатто ажралиб чиқиш ва мустақил давлат тузишгача ўз тақдирларини ўзлари белгилаш ҳуқуқидан иборат эди. Большевиклар бу шиорни доим қувватладилар. Шу блан бирга ўртоқ Сталин ажралиб чиқиш ҳуқуқи мазкур ҳуқуқдан ҳамма вақт ҳам фойдаланишни шарт қилиб қўймаслигини қайта-қайта уқдириб, бу ҳуқуқ мазлум миллатларни тўла-тўкис озод қилишни, уларнинг тенг ҳуқуқли эканлигини, миллий озодлик ва халқлар дўстлигини мустаҳкамлашни тақозо этишини айтган эди. Бу ҳуқуқ миллатларни ягона давлат доирасида бирлаштириш ғоясига ҳеч бир зид келмайди. Пролетар интернационализми ғояси, социализм манфаатлари барча халқларни жипслаштиришни, уларни озодлик ва ихтиёрийлик асосларида биродарона ҳамкорлик оиласига бирлаштиришни талаб этади.

«Биз,—деган эди Ленин,—мумкин қадар янада йирикроқ давлат бўлишини, мумкин қадар кўпроқ мустаҳкам иттифоқдошликни, мумкин қадар кўп сонли миллатларнинг великоруслар блан ҳамсоя бўлиб яшашини истаймиз; биз буни демократия ва социализм манфаатлари учун истаймиз... Биз эркин жипслашишни истаймиз ва шунинг учун биз ажралиб чиқиш эркинлигини э'тироф этишимиз лозим. (Ажралиб чиқиш эркинлиги бўлмаса, бирлашишни эркин бирлашиш деб атаб бўлмайди)» (Асарлар, XXI том, 316 ва 317 бетлар).

Ўртоқ Сталин большевикларнинг VII (Апрель) конференциясида «... халқларнинг 9/10 қисми чоризм ағдариб ташлангандан кейин ажралиб чиқиб кетишни хоҳламайди», деган эди.

Улуғ доҳийларимизнинг юқоридаги ва бошқа кўрсатмалари кўп миллатли социалистик давлатни ташкил этишнинг назарий асослари бўлди. Бу назария революция ва социализм манфаатлари халқларни бир-биридан ажратишни эмас, балки уларни бирлаштиришни талаб этади, социалистик революция инсоният тарихида, шу блан бирга халқлар ўртасидаги муносабатлар тарихида, янги саҳифа очади, деб та'лим беради.

Совет давлати томонидан миллий масала юзасидан 1917 йил 15 (2) ноябрьда чиқарилган «Россия халқлари ҳуқуқларининг декларацияси» ғоят катта тарихий аҳамиятга эга бўлди. Бу ҳужжат ўтмишда чоризм томонидан эзилган миллатларнинг тилак-орзулари, интилишлари ва умидларини акс эттириб, уларнинг иқтисодий, сиёсий, миллий ва ма'навий зулмдан батамом озод этилганликларини э'лон қилди.

Совет ҳокимияти дастлабки кунлардан бошлабоқ миллий зулм ва низо'нинг барча қолдиқларини йўқотиш, барча миллатларни фақат ҳуқуқий жиҳатдангина эмас, балки амалий жиҳатдан ҳам тенг қилиш ишига киришди.

«Совет ҳукумати вужудга келган биринчи кунлардан бошлаб то 1923 йилгача Сталин Миллатлар иши халқ комиссари бўлиб ишлади. У, партия ва Совет ҳукуматининг СССР да миллий масалани ҳал қилиш йўлидаги ҳамма ишларига бевосита раҳбарлик қилди. Ленин ва Сталиннинг раҳбарлиги остида, ишчи ва деҳқонлар чор мустамлакалари ўрнига Совет Республикаларини қурабошладилар. Битта ҳам совет республикаси йўкки, уни ташкил қилишда Сталин фаол қатнашмаган ва раҳбарлик қилмаган бўлсин» (Иосиф Виссарионович Сталин, Қисқача таржимаи ҳол, 69 — 70 бетлар, Ўздавнашр).

Совет федерацияси дун'ёда мисли кўрилмаган тамомила янги федерациянинг тарихий типидир. Федератив социалистик давлатнинг Ленин блан Сталин томонидан кашф этилган ва асослаб берилган мазкур янги типи биринчи марта большевиклар партияси раҳбарлиги остида, рус халқи томонидан вужудга келтирилди. 1917 йилда озод қилинган халқлар федератив давлат доирасида, пролетар революцияси байроғи, совет ҳокимияти ва большевиклар партияси байроғи остида жипслашдилар ҳамда улуғ рус халқи блан ҳамкорлик ва биродарлик иттифоқини мустаҳкамладилар.

Бутун Россия Советларининг III с'езди, И. В. Сталиннинг докладига биноан, «Россия республикасининг федераль уюшиши тўғрисида» қарор қабул қилиб, совет давлатининг федерал асосларини белгилаб берди. Ленин блан Сталин «Меҳнаткашлар ва эксплоатация қилинган халқларнинг ҳуқуқлари декларацияси»ни ишлаб чиқдилар. Советларнинг III с'езди томонидан тасдиқланган бу декларацияда «Россия Совет Республикаси миллий совет республикалар федерацияси сифатида, озод миллатларнинг эркин иттифоқдошлиги асосида ташкил этилади», дейилган эди. РСФСР нинг Ленин блан Сталин томонидан ишлаб чиқилган биринчи конституцияси совет давлатининг федерал асосда тузилишини мустаҳкамлади. Бу тузум иттифоқчи ва автоном республикаларни тузишда совет миллий давлат қурилишининг намунаси бўлиб хизмат қилди.

Гражданлар уруши ва чет эл ҳарбий интервенцияси ёш совет республикалари учун катта синов бўлди. Барча душманларга қарши биргаликда олиб борилган кураш давомида РСФСР блан бошқа совет республикалари ўртасида иқтисодий, сиёсий ва ҳарбий иттифоқ вужудга келди ва бу иттифоқ тобора кучайди. Бундай шароитларда совет республикалари ўзаро ёрдам алоқаларига суянибгина ўз озодликлари ва мустақилликларини сақлаб қолаолар эдилар. Душманларга қарши кураш Россиядаги барча миллатларнинг меҳнаткашлар оммасини ягона қардошлик оиласига бирлаштирди.

Улуғ рус ишчилар синфининг раҳбарлиги остида чекка ўлкаларда совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш, барча республикалар ўртасида иқтисодий, сиёсий, маданий ва интернационал алоқаларни тобора мустаҳкамлаш зарурияти барча республикаларни ягона иттифоқ давлатига бирлаштиришни талаб этар эди. Фақат барча совет республикаларининг кучларини бирга қўшиб, улардаги ҳамма бойликларни ва тарихий жиҳатдан таркиб топган меҳнат тақсимотини ишга солгандагина вайронгарчиликдан қутилиш, мамлакатни кенгайтирилган социалистик қурилиш йўлидан олиб бориш, унинг мудофаа салоҳиятини мустаҳкамлаш ва жаҳон империализми қаршисида унинг халқаро мавқи'ларини кучайтириш мумкин эди.

Ўртоқ Сталин ана шу ҳолатларни назарда тутиб, ўз асарларида ва Бутун Россия Советларининг 1922 йилнинг декабрида бўлиб ўтган X с'ездида қилган докладида барча республикаларни бирлаштириб, ягона иттифоқ давлати тузиш зарурлигини ва бу иттифоқнинг шаклларини доҳиёна равишда асослаб берди. Қуйидаги уч ҳолат барча республикаларни ягона иттифоққа бирлаштиришни талаб этар эди:

Булардан биринчи ҳолат—мамлакатнинг ички иқтисодий аҳволи блан, я'ни ўша даврда моддий бойликларнинг камлиги, тарихий таркиб топган меҳнат тақсимоти, транспорт ва молия масалалари блан боғлиқ бўлган ҳолат эди.

Иккинчи ҳолат — республикаларнинг ташқи аҳволига, ташқи савдо-сотиқ ишларига, совет республикаларининг ҳарбий эҳтиёжлари ва ташқи сиёсат масалалари блан боғлиқ бўлган ҳолат эди.

Ниҳоят, учинчи ҳолат—совет ҳокимиятининг характери ва синфий табиати блан боғлиқ эди. Чунки совет ҳокимияти ўз ички моҳияти жиҳатидан интернационал ҳокимият бўлиб, омма ўртасида

(ДАВОМИ ТЎРТИНЧИ БЕТДА)

Англиядаги парламент сайловининг якунлари тўғрисида Гарри Поллит мақоласи

ЛОНДОН, 25 февраль. (ТАСС). «Дейли уоркер» газетаси бугунги сонида Гарри Поллитнинг Англиядаги парламент сайлови натижалари тўғрисидаги мақоласини босиб чиқарди. Поллит қуйидагиларни ёзади: «Англиядаги парламент сайловининг натижалари ишчилар синфи учун ва инглиз халқининг истиқболи учун ғоят жиддий вазиятни вужудга келтирди. Лейбористлар яна ҳокимият тепасида, аммо улар озгина кўпчиликни ташкил қиладиларки, бунинг натижасида парламентдаги аҳвол ғоят беқарор бўлади.

Лейбористлар партияси раҳбарлигининг сиёсати 1945 йилда қўлга киритилган сиёсий ғалабаларни чиппакка чиқарди ва консерваторларнинг бундай ҳужумига имконият туғдирди. Лейбористлар партиясининг раҳбарлари ишчилар ҳаракатида консерваторлик сиёсатини амалга ошириб, ғоят катта жиноят қилдилар, чунки улар ишчилар синфининг энг ашадди душманларини кучайтирдилар. Ишчилар синфининг асосий оммаси консерваторларнинг ҳужумига сабот блан қаршилик кўрсатди. Ишчилар кризис ва уруш сиёсатига қарши курашишга қат'ий бел боғладилар. Аммо, ишчилар консерваторлар ҳужумини тўхтатиш учун лейбористлар партияси теварагига жиплашганлари ҳолда амалда кризис ва урушгагина олиб бориши мумкин бўлган сиёсатни консерваторлар блан биргаликда амалга ошираётган кишиларни вакил қилганликларини тушунмай қолдилар.

Бунинг натижасида тескаричилар парламентига эга бўламиз. Бу парламентда энг тараққийпарвар унсурларнинг овозлари эшитилмаяжак. Бу парламентда ишчиларнинг манфаатларини ҳимоя қилаоладиган Галлахер, Прэтин, Притт ёки Плэттс-Миллслар йўқ. Бу эса, энг даҳшатли ҳужум давом этажагини кўрсатади. Меҳнаткашлар яқин ойлар ичида янги ва ғоят даҳшатли бюджет азобларини бошларидан кечирадилар ва ишчилар синфининг турмуш шароитига қарши бошланган ҳужум бундан кейин ҳам давом этади.

Қўшма Штатлар Англиянинг миллий мустақиллигини тобора кўпроқ камситади ва шундай талаблар қўядики, агар бу талабларга қаршилик кўрсатилмаса, улар инглиз ишчиларини ҳаддан ташқари қашшоқлантиради, кризис хавфини ва Совет Иттифоқига қарши янги уруш хавфини кучайтиради. Ишчилар келгусида бу ҳолни аниқ кўриб билажаклар.

Ҳозиргина бўлиб ўтган умумий сайловда фақат коммунистлар партиясигина ишчилар синфининг чинакам сиёсати учун курашди. Коммунистлар партияси олдимизда пайдо бўлган жиддий хавфнинг олдини олган бўлур эди. Эндиликда бу сиёсат учун кураш ҳарбир корхонага, ишчиларнинг ҳарбир ташкилотига, кўча ва клубларга кўчирилади. Ишчилар тобора кучли ҳаракат қилиб, депрессия ва урушнинг мудҳиш йиллари такрорланишига йўл қўймаслик учун курашадилар.

Коммунистлар партияси номзодларининг анча кам овоз олганига қарамай, коммунистлар партиясининг сайловолди кампанияси ишчилар ҳаракатида қатнашучи оддий кишиларнинг кризис ва урушнинг олдини олишни мақсад қилиб қўйган сиёсатни амалга оширишга астойдил интилаётганликларини исбот қилди. Сайловчилар биз келтирган далилларни ғоят зўр э'тибор блан тингладилар, бизнинг адабиётимиз бениҳоя кўп тарқалди. Партиямизга янгидан неча юзлаб а'зо қабул қилинди, «Дейли уоркер» газетасини ўқучилар ҳам кўпайди. Шу вақтгача мисли кўрилмаган даражада кўп маблағ тўпланди.

Ишчилар консерваторларга тамомила душман бўлганлари ҳолда, консерваторларнинг ҳужумида ўнг лейборист раҳбарлар айбдор эканлигини яхши тушунмай, коммунистик партия номзодлари учун эмас, балки лейбористлар партиясининг номзодлари учун овоз бердилар ва улар бу йўл блан консерваторларни мағлубиятга учратаоламиз деб ўйладилар. Аммо, шундай бўлса ҳам, бизни ёқлаб овоз бермаган юз мингларча сайловчилар биз таклиф этган сиёсатга қўшиладилар.

Миллионларча кишилар яқин йиллар ичида ана шу сиёсат учун курашда қатнашиш зарур эканлигини ўз тажрибаларида кўриб биладилар. Ҳаёт ва биз тез яқинлашиб бораётган вазият синфий курашни кескинлаштиради ҳамда ҳарқандай хаёлпарастликка хотима беради.

Асосий масалалар ана шу тескаричи парламент доирасида эмас, балки ишчиларнинг заводларда ва кўчаларда олиб борадиган оммавий курашида ҳал этилади. Барча коммунистлар ва уларнинг тарафдорлари биз ўтказган кампания блан фахрланаоладилар. Бу кампания ишимизнинг сиёсий жиҳатдан ҳаққоний иш эканлигига ишониш натижасидир. Ер юзидаги ҳарқандай куч ҳам ана шу ҳаққоний ишнинг муваффақият қозонишига халақит бераолмайди.

Ҳозирги вақтда Англия меҳнаткашлари зиммасига жиддий вазифалар юкланади. Биз Англия меҳнаткашларини ҳозиргина бўлиб ўтган сайлов натижасида вужудга келадиган янги ва оғир мақсадлар учун курашга отлантиришимиз лозим.

Демак, янги жанглар сари олға борайлик. «Дейли уоркер» газетаси ўзининг янги газетхонларини тўла-тўкис сақлаб қолиши керак. Коммунистлар партиясининг янги а'золарини актив ишга жалб этиш мақсадида қўлимиздан келган ҳамма чораларни кўришимиз керак».

Поллит мақоласининг охирида қуйидагиларни айтади: «Умидсизланишимиз учун андаккина бўлса ҳам асос йўқ, чунки коммунизм ер юзининг ярмида тантана қилганлигини биламиз, биз яшаб турган ҳозирги давримиздаёқ Англиянинг ўзида ҳам коммунизм тантана қилажагига қаттиқ ишонаоламиз».

Америка Қўшма Штатлари тараққийпарвар партиясининг с'ездида

ЧИКАГО, 25 февраль. (ТАСС). Тараққийпарвар партия с'ездининг кечаги мажлисида партия миллий комитетининг секретари Болдуин тараққийпарвар партиянинг иши ҳақида доклад қилди.

Болдуин дедики, Америка Қўшма Штатларидаги демократлар партияси «берган ва'даларини бажармайдиган» ва «атом қуролини зўр бериб кўпайтиручи» партия бўлиб қолди.

Болдуин ўз сўзини давом этдириб бундай деди: Трумэн, фақат қуролланиш йўли блангина америка халқининг осойишталигини та'минлаш мумкин, Американи милитарлаштирмай туриб умумий тинчликни та'минлаб бўлмайди, деди. Ана шунинг учун Америка давлатини уруш давлати деб атамоқдалар. «Америка халқи ўзи вужудга келтирган миллий даромаддан йилдан-йил камроқ ҳисса олмоқда. Трумэн тўрт йил ичида монополияларга президентлардан Гардинг, Кулидж ва Гувер 12 йил мобайнида берганидан анча кўп фойда етказди. Шу блан бирга америкалилардан ўн миллион оила йилига 2 минг доллардан ҳам камроқ ишҳақи олмоқда. Корхона эгаларининг олаётган фойдалари тобора ошаётгани ҳолда, ишсизлик урушдан кейин энг юқори даражага кўтарилди; фермерларнинг даромади бир йил ичида бешдан бир қисмига камайди, ишчиларнинг миллий даромаддан оладиган ҳиссаси уруш тамом бўлгандан бери узлуксиз камайиб бормоқда».

Сўнгра Болдуин дедики, тараққийпарвар партияга қарши туҳмат кампанияси авж олаётганига қарамай, бу партия яшамоқда ва ўз ишини давом этдирмоқда. С'ездда 35 штатдан 1.200 вакил қатнашмоқда. 22 штатда партиянинг ташкилоти бор. Қолган ҳамма штатларда партия блан боғланган группалар бор. Тараққийпарвар партиянинг маҳаллий ташкилотлари Нью-Жерси Мерилэнд, Калифорния, Огайо, Нью-Йорк ва бошқа бирқанча штатларда тескаричилик руҳидаги бирнеча қонун лойиҳаларини қабул қилдирмай, барбод беришга муваффақ бўлдилар. Партия ишсизларга ёрдам бериш системасини яхшилаш, уй ижараси ҳақи устидан назорат ўрнатиш учун курашмоқда, негр аҳолисининг ирқий жиҳатдан камситилишига қарши чиқмоқда.

Резолюция лойиҳалари тайёрловчи комиссиянинг раиси Дюбуа партиянинг сиёсий программаси ҳақида доклад қилди.

Доклад юзасидан бўлган музокараларда кўп вакиллар сўзга чиқдилар. Тараққийпарвар ёшлар ташкилотининг раисларидан бири Кристина Уокер америка ёшларининг аҳволини яхшилаш учун курашишга чақирди. Уокер айтдики, америка ёшлари тинчлик ўрнатилишини, ўқишни ва ишлашни истайдилар. Ёш ишчиларнинг 50 проценти иш блан та'минланмаган. Ҳар йили Америкада миллионлаб ишчи ишдан маҳрум бўлмоқда, иш топиш имконияти борган сари камаймоқда. Негр ёшлари ишсизликдан айниқса қийналмоқдалар. Ёш ишчилар кекса ишчиларга қараганда кам ишҳақи олмоқдалар. Америка Қўшма Штатларида ёшлардан 15 миллионга яқин киши жуда оғир уй-жой шароитида яшамоқда. Негр йигит ва қизларидан минг-минглаб киши махсус геттоларда ҳаёт кечирмоқдалар.

Атом масалалари блан шуғулланучи машҳур олим, Корнелл университетининг профессори Филипп Моррисон нутқ сўзлаб, атом қуролини зўр бериб кўпайтириш ҳақидаги «ҳалокатли назариялар»ни қоралади. «Биз, — деди у, — атом қуролини зўр бериб кўпайтириш йўлига тушишни истамаймиз, биз тинчлик учун курашмоғимиз, тинчлик учун ишламоғимиз, тинчликни талаб қилмоғимиз керак. Иккала улуғ давлат — Қўшма Штатлар блан Совет Иттифоқининг келишиб иш кўришига бирон кишининг халақит беришига йўл қўйиб бўлмайди. Агар биз тинчликни истасак, тинчлик йўлини топиш мумкин. Америка халқи тинчликни истайди».

Моррисон атом қувватидан уруш йўлида эмас, балки халқнинг бахт-саодати йўлида фойдаланиш учун курашишга чақирди.

Тараққийпарвар партия комитетининг а'зоси негр Чарлз Говард негрларнинг ирқий жиҳатдан камситилишига ва сиёсий ҳуқуқсизлигига қарши нутқ сўзлади.

Пенсильвания штатида иш ташлаган кончиларнинг вакили Майкл Стейнович ёрқин нутқ сўзлаб, кончилар Тафт-Хартли қонунига қарамай, иштошлашни давом этдирадилар, деди.

Унча узоқ давом этмаган қизғин мунозарадан кейин с'езд программанинг сиёсий қисмини қабул қилди. Программада бундай дейилади: «совуқ муносабатлар уруши сиёсати, шу жумладан Трумэн назарияси, Маршалл плани, Шимолий Атлантик аҳди ва қурол-яроғ етказиб бериш программаси барбод бўлди. Бу сиёсат Ғарбий Европанинг иқтисодий аҳволини яхшиламади, америка халқини муҳтожликдан ва ташвишдан қутқазмади. Совуқ муносабатлар уруши учун қилинаётган катта харажатлар йирик капиталнинг фойдасини кўпайтиришга ёрдам берди. Аммо шу харажатлар америка халқининг турмуш шароитини ёмонлаштириб, уни демократик ҳуқуқлардан маҳрум этди».

Тараққийпарвар партия ўзининг қуйидаги фикрини яна та'кидлаб ўтади: «иккала мамлакатнинг социалистик ва капиталистик системаси ўртасидаги тафовут улар ўртасида урушни муқаррар қилмайди, америка халқининг манфаатларига путур етказмай, ҳар икки томон учун фойдали савдо муносабатлари ва тотув мусобақа асосида иккала система ҳамкорлик қилиши мумкин. Бундай ҳамкорлик учун биринчи шарт шуки, ҳукуматимиз совуқ муносабатлар уруши сиёсатидан воз кечмоғи керак. Бу сиёсат барбод бўлди. Шу сабабли америка халқининг сулҳпарвар кўпчилиги қувватлайдиган тўғри сиёсат қўлланилмоғи керак».

Программада Америка Қўшма Штатлари ҳукумати қуйидагиларни бажарсин деб таклиф этилади, чунончи:

«1) Бирлашган Миллатлар Ташкилотида атом қуролининг ҳамма турларини тақиқлайдиган шартнома тузишни таклиф этсин, токи халқаро назорат ва контроль соҳасидаги тадбирлар ҳақида битим тузилгунча Бирлашган Миллатларнинг бу шартномаси бу қуролдан одамларни кўплаб қириш учун фойдаланишни инсониятга қарши қаратилган жиноят деб, бу қуролдан фойдаланган мамлакатни эса бутун дун'ё олдида жиноятчи деб қораласин;

2) бундай шартнома тузилишини осонлаштириш ва шу чоққача ҳал қилинмаган бошқа халқаро масалаларни ҳал қилишга эришиш мақсадида америка ва совет расмий вакиллари иштироки блан юксак савияда конференция чақиришда ташаббускор бўлсин; тараққийпарвар партия буни бундан икки йил илгари таклиф этган эди;

3) Хитой Халқ республикасини дарҳол танисин ва унинг блан нормал савдо муносабатлари ўрнатсин;

4) Россия ва Шарқий Европа блан савдо-сотиқ ишларини деярлик тугатиб қўйган чеклашларни бекор қилсин, бу мамлакатлар блан нормал савдо ишларини яна бошласин;

5) тўрт давлат ўртасида Германияни қуролсизлантириш ҳақидаги Потсдам декларациясини та'кидлайдиган битим тузишни таклиф этсин, бу битимда тўрт давлатнинг ҳарбири ўз доирасида бирон қуролли куч ёки ҳарбий қўшилмалар тузилишига йўл қўйилмаслиги ва буни тақиқлаши кўзда тутилсин;

6) Бирлашган Миллатлар Ташкилотида ҳамма экстерриториал ҳарбий базалар сақлашдан ва бу базалардан фойдаланиш, шу жумладан мустамлака мамлакатлардаги базалардан фойдаланиш ҳуқуқидан воз кечишни кўзда тутган шартнома тузишни таклиф этсин».

Программада, Америка Қўшма Штатлари Бирлашган Миллатлар Ташкилотида фрэнкочилар Испанияси блан дипломатия муносабатларини тамомила узишни талаб қилиб чиқсин, деб ҳам таклиф этилади.

Тибет делегацияси Пекинга келди

ПЕКИН, 27 февраль. (ТАСС). Синьхуа агентлиги хабар беради: Сикан вилоятидан тибетлиларнинг вакиллари Пекинга келдилар. 26 февральда уларни Марказий халқ ҳукумати раисининг ўринбосари Чжу Дэ самимий қабул қилди.

Ван Цзя, Бо Ци ва Да Лянлардан иборат делегация Чжу Дэга «Тирик будда» Такет номидан ва Тибет ватанпарварлари номидан табрик хати топширди. Бу хатда Тибет аҳолиси Тибет яқинда озод қилинса керак деб умид билдиради.

Чжу Дэ делегацияни табриклаб, Тибет аҳолиси Тибетни тезда озод қилишда Халқ-озодлик армиясига ёрдам беради, деб ишонч билдирди.

Тибет вакиллари, Тибетга қайтганимиздан кейин бутун Тибет аҳолисига мурожаат қилиб, уни Халқ ҳукумати раҳбарлиги остида Тибетда ишлабчиқаришни тиклаш ва ривожлантириш ҳамда аҳоли учун янги ҳаёт қуриш мақсадида Халқ-озодлик армиясига ёрдам кўрсатиш учун бутун куч-қувватини сарфлашга чақирамиз, деб ва'да бердилар.

ЭРОНДА ЯНГИ ҲУКУМАТ

ТЕҲРОН, 27 февраль. (ТАСС). Саид томонидан тузилган янги ҳукуматнинг составы э'лон қилинди: бош министр —Саид, лавозимсиз министр — Али Асқар Ҳикмат, адлия министри — Сажодий, молия министри — Гольшаян, ҳарбий министр — генерал Ездон-Паноҳ, ички ишлар министри —Иброҳим Занд, маориф министри— Зангене, соғлиқни сақлаш министри — А'ломулмулк, меҳнат министри — Наҳоий, почта ва телеграф министри — Жалолиддин Теҳроний, миллий экономика министри —Тоги Наср, ер ишлари министри — Амир Асадулла А'лом. Ташқи ишлар министрлигига ташқи ишлар министри қилиб тайинланган Хусаин А'ло Вашингтондан Эронга қайтиб келгунча ташқи ишлар министрининг ўринбосари Ардалон раҳбарлик қилади. Йўллар министри кейинроқ тайинланади.

КЕМИ ШАҲРИ ИШЧИЛАРИДАН СУД ОРҚАЛИ ЎЧ ОЛДИЛАР

ХЕЛЬСИНКИ, 27 февраль. (ТАСС). Кеми ишчиларининг иши юзасидан бўлган суд беш ойдан ортиқ давом этиб, бугун тамом бўлди. Бу ишчиларни «ис'ён» кўтаришда ва «жамоат тартибини бузишда» айблаган эдилар. Суд 80 кишини айбдор деб топиб, шундан бир қисмини каторга ишларига ва бир қисмини қамоқ жазосига ҳукм қилди. Жазо муддати 1 йилу 8 ойдан уч ойгача белгиланган. Икки айбдор устидан ҳукм чиқариш кечиктирилди. Олти ўспирин балоғатга етмаганлиги сабабли бўшатиб юборилди. Қолган айбдорлар оқланди. (Бу иш юзасидан жам'и 116 киши жавобгарликка тортилган эди). Бундан ташқари, суд қарорида аввало полиция эмас, балки ишчилар ўқ узган деб да'во қилинади.

Лекин қораловчилар судда ҳарқандай найранглар ишлатган бўлсалар ҳам, аммо Кеми ишчиларини отиш ма'мурларнинг буйруғи блан полиция томонидан атайин уюштирилганлиги равшан бўлиб қолди.

Финляндия пойтахтидаги тараққийпарвар сиёсий доираларнинг айтишича, Кемидаги суд Финляндиянинг барча меҳнаткашларига ҳозирги Финляндия судининг ва фин социал-демократлари раҳбарларининг ҳақиқий башарасини очиб берди. Фин социал-демократларининг раҳбарлари ишчиларни қамоққа олмоқдалар ва ҳарбий жиноятчиларни жавобгарликка тортилишдан яширмоқдалар.

ҚАТТА ЮТУҚЛАР

Омонат кассалари Бош бошқармаси СССР халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш Учинчи Давлат заёмининг 26 февраль куни Владимир шаҳрида бўлган ютуқ ўйинининг жадвалини олди.

50.000 сўмлик ютуқлар заёмнинг 226 та разрядининг ҳаммасидаги 057224 серияли 49-нчи облигацияларга чиқди.

042274 серияли 21-нчи облигацияси ва 042497 серияли 50-нчи облигацияси бўлган кишилар 25 минг сўмдан ютуқ оладилар.

Ютуқ ўйинида 10 минг сўмлик, 5 минг сўмлик ютуқлар ва бошқа ютуқлар ҳам ўйналди.

Ютуқ жадвали шу кунларда э'лон қилинади.

(ТАСС).

КИЧИК ФЕЛЬЕТОН

„Ширакайф магнитофон“

Ишдан қайтаётган уч дўст соч-соқолларини олдириш учун Чорсувдаги сартарошхонага кирдилар. Хушчақчақ, очиқ кўнгилли, закки сартарош уларни яхши муомала блан кутиб олди:

— Марҳамат, дам олинглар. Мана, ҳозир мазза қилиб концерт эшитасизлар. Бугун шанба, дам олиш куни арафасида «заказ концерт», ҳа...

Ўтирганлар бир-бирларига мамнун қарашди.

Радио эшитучиларнинг талабларига биноан бериладиган концерт бошлан... Радио эшитучилар бундай концертларга одатланиб қолганлар.

— Яшанглар, Жўрахон ва Ма'муржон ака!

— Эй биродар, мен уларни кеча Марғилонга кузатдимку, «шириллафон»нинг хириллашидан билмайсанми?

Диктор э'лон қилди: «Ўзбекистон халқ артисти Карим Зокиров... фалончиларнинг илтимосларига биноан, «Тоҳир ва Зуҳра» операсидан Тоҳирнинг «Рубоий» деган ариясини (?!) ижро этади». Халқимиз ўртасида ёқимли ашулалари блан шуҳрат қозонган ҳурматли артистни ҳамма билади, унинг овозини яхши танийди.

— Эҳ... бу Карим ака эмаску, аллақандай чақалоқнинг товуши...

Дарҳақиқат, микрофондан даставвал ёш боланинг узоқ йиғлаганидан бўғилиб қолган товушига ўхшаш овоз эшитилди ва бир, бир ярим минутда тинди.

Радио тингловчиларнинг чеҳраларида аввал кулги аломатлари кўринди, кейинроқ эса пешоналари тиришди. Кимдир, радио эшитучиларни иззат-ҳурмат қилмаган кишиларнинг отини айтмаса ҳам, ўзича дўнғиллаб, ниманидир айтиб, койинди.

Бу ҳангома шу йил 18 февраль кечқурун бўлган эди.

22 февраль. Кечки радиоэшиттириш пайти. Яна диктор қизнинг таниш овози эшитилди: «II-нчи қисм жангчиларидан... ўртоқларнинг (тахминан 6 кишининг фамилияси айтилди) илтимосларини ижро этамиз: Ўзбекистон халқ артисти Отаниёзов ва Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Исмоилов ўртоқлар халқ достони —«Тоҳир ва Зуҳра»дан «Бери гел» ашуласини айтиб берадилар...

Бу кун шанба ҳам, дам олиш куни ҳам эмас эди. Бироқ, магнитофон яна кайфи бор кишидек довдираб, «Бери гел» ўрнига «Совет халқига» хорини «Офарин, минг офарин» нақароти блан, худди биров орқасидан қувлаган кишидек шошиб-пишиб, «юмалоқ-ястиқ» қилиб айтиб ташлади.

Энди, бу гал магнитофоннинг «одобсизлиги»дан Ўзбекистон радио ахборот комитети музика эшиттириш бўлимининг редактори ўртоқ Са'дулла Караматов ҳам хижолат тортган бўлса керак, ҳайтовур, диктор қиз «Бери гел» ашуласини қайтадан э'лон қилди. Радио тингловчи уч оғайни Чорсувдаги сартарошнинг «ширакайф» деган кочиригининг ма'носига энди тушундилар.

— Уста тўғри айтган экан. Магнитофон «ширакайф» экан...

Билмадик... Аниғини Ўзбекистон радио эшиттириш комитетининг раиси ўртоқ А. Уразаев билса керак!

А. ОЛИМЖОН.

Халқаро демократик хотин-қизлар уюшмасининг бутун дун'ё хотин-қизларига мактуби

ПАРИЖ, 27 февраль. (ТАСС). Халқаро демократик хотин-қизлар уюшмаси Халқаро хотин-қизлар куни 8 март муносабати блан бутун дун'ё хотин-қизларига қарата ёзган мактубини матбуотда э'лон қилиш учун топширди. Мактубда бундай дейилади:

Халқаро демократик хотин-қизлар уюшмаси ҳамма мамлакатларнинг 1950 йил 8 март кунини ўз талабларини амалга ошириш учун қат'ий кураш кунига айлантиришга интилаётган ва ҳархил маслакдаги хотин-қизларни қизғин табриклайди. Бу йил хотин-қизлар 8 март кунини ўзлари учун энг азиз бўлган, аммо ҳозирги вақтда хавф остида қолган тинчликни ва ҳаётни қаттиқ туриб ҳимоя қилиш шиори остида ўтказадилар.

Одамларни кўплаб қирадиган қуролларнинг кўпайтирилиши хотин-қизларни айниқса ғазаблантиради. Хотин-қизлар ўзлари учун кўп кулфатларни келтирган қашшоқлик ҳарбий бюджетларнинг бениҳоя ошганлиги натижасида келиб чиққанлигини жуда яхши биладилар.

Хотин-қизлар атом бомбасини ва одамларни кўплаб қирадиган бошқа қуролларни қонундан ташқари деб э'лон қилишни барча тинчлик тарафдорлари блан биргаликда талаб этадилар. Улар эркинликларни ҳурмат қилишни ва даставвал тинчликни талаб қилиб намойишлар ўтказиш ҳуқуқи берилишини талаб қиладилар. Хотин-қизлар бир тўда очкўзларнинг қабиҳ манфаатлари деб тинчликни қурбон қилишга рози бўлаолмайдиган барча виждонли ва мард кишиларни ўз томонларига жалб қиладилар.

Болаларимизнинг ўзимиз бахш этган ҳаётини муҳофаза қилайлик! Яшасин тинчлик!

СССР — кўп миллатли совет социалистик давлатидир

(БОШИ УЧИНЧИ БЕТДА)

жиплашиш ғоясини ҳартарафлама тарғиб қилади, халқларни ягона, марказлашган давлатга жиплашишга томон ундайди.

1922 йилнинг 30 декабрида Москвада Бутун Иттифоқ Советларининг I с'езди очилди. С'ездда ўртоқ Сталин «Совет республикаларини бирлаштириш тўғрисида» доклад қилди ва с'езд тасдиқига СССР ни ташкил этиш ҳақидаги Декларация ва Шартномани тақдим этди. РСФСР, ЗСФСР, УССР ва БССР ихтиёрий равишда бирлашиб, Республикалар Иттифоқини туздилар. Бу Иттифоқ ҳозирги пайтда ўз ичига 16 иттифоқчи, 16 автоном республикани, 9 автоном область ва 10 миллий округни олади.

Ўртоқ Сталин ўз докладида Республикалар Иттифоқи тузилишининг оламшумул-тарихий аҳамиятини донолик блан та'рифлаб берди. СССР нинг тузилиши ленинча-сталинча миллий сиёсатнинг буюк ғалабаси эди. Мамлакатимиздаги барча миллатларнинг ягона давлат байроғи остида бирлашиши совет давлатининг сиёсий, иқтисодий ва ҳарбий қудратини кун сайин ошириш учун, унинг халқаро обрўсини кўтариш учун, халқлар ўртасида чоризмдан мерос бўлиб қолган миллий низо' ва амалдаги тенгсизликни йўқотиш учун ғоят катта аҳамиятга эга бўлди.

★

СССР кўп миллатли федератив иттифоқ давлатидир. Ишчилар синфи диктатурасига таянучи совет федерацияси халқларнинг ихтиёрий ва эркин бирлашиши принципи асосида қурилган. Совет федерацияси буржуа федерациясидан бутунлай фарқ қилади. Буржуа федерацияси зўрлик, жабр-зулм, миллий урушлар натижасида тузилган бўлиб, буржуазиянинг меҳнаткашларни иқтисодий, сиёсий ва миллий жиҳатдан асоратга солишини қонунлаштирадиган диктатуранинг давлат шаклидир. Ғарбдаги федерацияларда, деган эди ўртоқ Сталин, давлат ишларига империалистик буржуазия бошчилик қилганлиги учун, бундай «бирлашмалар»нинг зўрликсиз вужудга келтирилиши мумкин эмаслиги таажжубланарли бир ҳол эмас.

Кўп миллатли буржуа давлати тескаричи давлат ташкилоти бўлиб, капиталистик зўравонликка ва мустамлака қуллигига асослангандир. Буржуа федерациялари миллий белгига қараб тузилмайди, балки территориал бирликлар, я'ни айрим-айрим миллатларнинг зўрлик асосида, сун'ий равишда бирлаштирилган йиғиндисидан иборатдир. «Қўшма Штатларда,—деган эди ўртоқ Сталин,—ўнлаб штатлар бўлгани ҳолда, булардаги миллатлар жам'и 7—8 хил, холос. Швейцарияда 25 контон (область) бўлиб, буларнинг ҳаммасида 3 хил миллат бор, холос». (Асарлар, 3 том, 31 бет, Ўздавнашр).

Англия, Америка Қўшма Штатлари, Франция, Италия ва бошқа мамлакатлардаги эзучи синфлар кўп миллатли давлат тузган пайтларида талончилик мақсадларинигина кўзда тутганлар. Бу мақсадларнинг ёвузларча амалга оширилиши натижасида ерли халқларнинг миллий мустақиллиги йўқотилибгина қолмай, бирқанча қабилалар ва майда миллатлар ваҳшиёна равишда қириб ташланган. Чунончи, инглиз империалистлари Австралиядаги ерли аҳолини деярли бутунлай қириб ташлаганлар. Америка империалистларининг талончилик сиёсати натижасида у ердаги маҳаллий халқ 5—10 марта камайган. Бу империалистлар ерли халқнинг ер-сувларини уятсизларча босиб олдилар, уларнинг ўзларини тоғлар ва чўлларга ҳайдаб юбордилар, қаршилик кўрсатганларни эса қириб ташладилар.

Давлатнинг барча қуролли кучларини қўлга олган империалистлар ўзларининг мустамлакачилик сиёсатларини «автономия», «ўз-ўзини идора қилиш», «мустақиллик» каби сохта гаплар блан никоблamoқдалар. Бунга Америка Қўшма Штатлари томонидан 1946 йил июль ойида Филиппинга берилган расмий «мустақиллик», Англия томонидан Малайя ва Цейлонга берилган «мустақиллик» тўғрисидаги низом, француз мустамлакалари ма'муриятининг Вьетнам демократик республикасига қарши қаратилган Ҳинди-Хитой «автономияси» тўғрисидаги плани ва шунга ўхшаш фактлар мисол бўлаолади.

Кўп миллатли буржуа давлатлари зулм, эксплоатация, бир миллатнинг иккинчи бир миллат устидан ҳукмронлиги ва ҳоказоларга асосланганн учун, ички синфий ва миллий зиддиятлар кучайган ҳамон ёки ташқаридан ҳужум бўлган ҳамон бу давлатлар парчаланиб кетади. Кўп миллатли собиқ Австро-Венгрияда, панлар Польшасида, чор Россиясида ана шундай бўлган эди.

Кўп миллатли совет давлати эса социализмнинг мустаҳкам негизига асосланиб, халқлар ўртасида ўзаро ишонч, ҳамкорлик ва дўстликни тобора мустаҳкамлайди. Рус халқи бу давлатнинг етакчи кучидир. Мамлакатимизнинг халқлари улуғ рус халқининг оғаларча ёрдами соясида тараққиётнинг социалистик йўлига кириб олганлар. Республикалар Иттифоқи халқлар дўстлиги ва ҳамкорлиги асосида тобора кенгаймоқда ва мустаҳкамланмоқда.

Дун'ёда Совет Иттифоқидан кўра кучли ва мустаҳкам давлат йўқ. Совет ижтимоий ва давлат тузуми жамиятни уюштиришнинг энг яхши шаклидир, дун'ёда энг ҳаётчан тузумдир.

Совет давлатининг кўп миллатли давлат эканлиги Совет Иттифоқи олий органининг икки палатадан иборат эканлигида яққол акс этдирилган. Бу палаталар тенг ҳуқуқли бўлиб, улардан бири — Иттифоқ Совети барча меҳнаткашларнинг манфаатларини акс эттирса, иккинчиси— Миллатлар Совети катта ва кичик миллатларнинг ўзларига хос миллий манфаатларини акс эттиради. СССР Олий Советининг икки палатадан иборат эканлиги Ватанимиздаги барча миллатларнинг умумий ва миллий манфаатларини бирлаштиради ва уйғунлаштиради.

Совет икки палатали системаси ўз мазмуни ва шакли жиҳатидан буржуа икки палатали системасидан фарқ қилибгина қолмай, балки унга бутунлай қарама-қаршидир. Буржуа мамлакатларидаги палаталар юқори ва қуйи палаталарга бўлинади, уларнинг ҳуқуқ доиралари тенг эмас. Одатда юқори палаталар халқ томонидан сайланмайди. Масалан, Англия парламентидаги юқори палата қирол томонидан тайинланадиган мулкдор ва йирик амалдорлардан иборатдир.

Буржуа мамлакатларида амалда ҳокимият парламентлар ихтиёрида эмас, балки бир тўда йирик пулдорлар, масалан Америка Қўшма Штатларида 60 оила, Францияда «200 хонадон» ихтиёридадир.

★

Совет Иттифоқи инсониятга дун'ёда энг қудратли кўп миллатли социалистик давлатнинг намунасини берди. Бу давлат жамиятимизнинг ма'навий-сиёсий бирлиги, халқлар дўстлиги ва оташин совет ватанпарварлиги каби қудратли ҳаракатлантиручи кучларга асосланади. Бу кучлар ўзларининг мустаҳкам ва ҳаётий эканликларини Улуғ Ватан уруши йилларида бутун дун'ёга намойиш қилиб кўрсатдилар. Кўп миллатли Совет давлати Улуғ Ватан урушида ғоят катта сииовдан ўтиб, янада мустаҳкамланди.

Барча мамлакатлардаги меҳнаткашларга озодлик йўлини кўрсатиб турган Совет Иттифоқи тинчлик, демократия ва социализмнинг мустаҳкам посбони бўлиб қолди. Бутун дун'ёдаги меҳнаткашлар капитализм ва социализм дун'ёсидаги миллатларнинг аҳволини бир-бирига таққослаб кўриб, совет ижтимоий ва давлат тузумининг буюк афзалликларини, унинг ғоят адолатли ва ҳаётчан тузум эканлигини яққол кўрмоқдалар. Улар кўп миллатли совет давлатини халқлар дўстлиги ва бахт-саодатининг мустаҳкам таянчи деб биладилар. Улар ана шундай давлатга асос солган Ленин ва Сталиннинг номини чексиз ҳурмат ва самимий муҳаббат блан тилга оладилар.

Совет халқи шу йил 12 мартда бўладиган сайловларда кўп миллатли Совет давлатининг равнақи учун, большевиклар партияси учун, улуғ Сталин учун якдиллик блан овоз беражак.

С. РАЖАБОВ.

Юридик фанлар доктори.

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ИСКРА»—кундуз ва кечқурун рангдор фильм **Берлиннинг таслим бўлиши** (2-нчи серия).

«РОДИНА», «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун рангдор музикали кинокомедия **Кубань казаклари.**

«НАВОИЙ» (Беш'ёғоч)—эрталаб соат 11, кундуз 1, 3 ва кеч 6, 8, 10 да **Кубань казаклари.**

«ҚИЗИЛ ОКТЯБРЬ»—**Берлиннинг таслим бўлиши** (биринчи серия).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — бугун ва ҳар куни **катта цирк тамошалари** ва арбитр **П. П. Бредихин** раҳбарлигида **классик курашлар.** Ўйин ораларида—Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **П. Боровиков** қатнашади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

1 мартда

ЎЗБЕК АШУЛА, МУЗИКА ЎЙИНЛАРИДАН

Концерт

берилади.

Концертда: Ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри, дирижёр—**Саид Алиев,** бадиий раҳбар—**А. Петросянц,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Розия Каримова, Муҳаммаджон Мирзаев, Михаил Давидов** ва Ўзбек давлат филармониясининг солистлари қатнашади.

Программада: Ўзбекистон совет композиторларининг асарлари, ўзбек халқ ашулалари, музика ва рақслари.

Концерт кеч соат 9 да бошланади. Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

Саноат корхоналарини электрлаштиручи Иттифоқ давлат тресты

«СРЕДАЗЭЛЕКТРОМОНТАЖ»

саноат корхоналарини электр блан ускуналаш, уй-жойларни, маданий муассасаларни электр блан ёритиш ишларининг, трансформатор подстанциялари ва электр тақсимловчи ускуналар, электр линиялари, шаҳар электр тормоқлари ва ҳоказоларнинг

ЛОЙИҲАЛАРИНИ ТУЗИШ, МОНТАЖ ҚИЛИШ, ИШГА ТУШИРИШ ВА СОЗЛАБ БЕРИШ УЧУН

ўзининг территориал бошқармалари—участкалари орқали 1950 йилга

ШАРТНОМАЛАР ТУЗАБОШЛАДИ

Шу ишларга шартнома тузиш учун қуйидаги жойларга мурожаат қилинсин:

Тошкент шаҳрида—Каблуков кўчаси, 51-нчи уй, «Средазэлектромонтаж», телефон — 31-931 ва Лойиҳа-монтаж бошқармаси, телефон — 36-468; **Чирчиқ шаҳрида** — Лойиҳа-монтаж бошқармаси, телефон — 36-210, қўшимча телефон — 376; **Фарғона шаҳрида** — Луначарский кўчаси, 9-нчи уй, Лойиҳа-монтаж бошқармаси; **Самарқанд шаҳрида**—Карл Маркс кўчаси, 100-нчи уй, монтаж участкаси; **Олмаота шаҳрида**—Абай кўчаси, 46-нчи уй, Лойиҳа-монтаж бошқармаси; **Фрунзе шаҳрида**—Краснооктябрьская кўчаси, 80-нчи уй, Лойиҳа-монтаж бошқармаси; **Сталинобод шаҳрида** — Ленин кўчаси, 24-нчи уй, монтаж участкаси.

Мас'ул муҳаррир: Ҳ. ҒУЛОМОВ.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, Алексеев кўчаси, № 8. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 33468. Пропаганда бўлими — 31048. Маданият бўлими — 32036. Қишлоқ хўжалик бўлими — 34455. Саноат бўлими — 31226. Совет қурилиши бўлими — 31638. Маҳаллий ахборот бўлими — 37604. Мухбирлар бўлими — 31638. Хатлар бўлими — 32347. Э'лонлар бўлими — 37062. Секретариат — 34780 ва 33469. Коммутатор — 36334.
«Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1306. Р. 00968.